

MAGYAR LAPOK

X. évfolyam, 201 (2763) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad

Werth Henrik vezérkari főnököt betegsége miatt felmentette a Kormányzó Ur

Szombathelyi tábornok az új vezérkari főnök

Amerika hadbalépésére vezet-e a „Greer” romboló megtorpedózása?

Kommunista merénylet áldozata lett Franciaországban egy német katona

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Kormányzó Ur Ófőméltósága a következő legfelsőbb kéziratot bocsátotta ki:

Kedves Werth vezérezredesi!

Őszinte sajnálattal értesültem, hogy megrendült egészségi állapotára hivatkozással, kéri szolgálati állása alóli felmentését. Midőn kérésének helyt adok és Önt a vezérkari főnöki állásától felmentem, elismeréssel és köszönettel emlékezem meg arról a kimagaslóan eredményes munkájáról, amelyet Ön a vezérkar élén, ebben az utóbb lefolyt három esztendőben kifejtett, amely meghozta a csonka haza áhitott területi gyarapodását. Erdemeinek elismeréseként Önnek ez alkalommal a Magyar Érdemrend Szent Koronával ékesített nagykeresztjébe, a hadiszalagot és a kardokat adományozom.

Kelt Gödöllőn, 1941. szeptember 4-én.

HORTHY, s. k.
Bartha s. k.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Kormányzó Ur Ófőméltósága a következő legfelsőbb kéziratot bocsátotta ki:

Kedves vitéz Szombathelyi altábornagy!

Jelenlegi szolgálati állása alól való felmentése mellett, kinevezem Önt a m. kir. honvédevezérkar főnökévé.

Kelt Gödöllőn, 1941. szeptember 6-án.

HORTHY s. k.
Bartha s. k.

Magyar páncélosok dicsőes harcai

A MTI jelenti: Csaba György dr. hadapródörmmester harcokcsiszakasz-parancsnok a honvédsapattok egyik döntő támadásában szakaszával lerohanta a vele szemben álló szovjet gyalogság jobb szárnyát, mélyen benyomult az ellenség mögé, s ott súlyos veszteséget okozott. Több páncéltörő ágyút is harcképtelenné tett. Ebből az elszigetelt helyzetéből csak akkor tér vissza, amikor harckocsijainak fegyverzete elleneséges találatok következtében hasznavehetetlenné vált. Hősi küzdelmével igen hatásosan segítette elő támadásunk sikerét. Ugyanebben az ütközetben tünt ki Faddy János őrvezető is, miután két heves és sikeres előtörésben már résztvett, harcokcsija pedig súlyosan megsérült. Emiatt nemcsak harcképtelenné vált, hanem mozogni sem tudott. Kiugrott a kocsiából és pisztollyal folytatta a harcot. Példáját követte a hasonlóképp járt Jovai Dóme Lajos tizedes, valamint H. Nagy János honvéd. Páncélosaink e napi harca egyébként a honvédség legdicsőségesebb győzelmét eredményezte.

FÖLKELO HARGOK FOLYNAK AZ IRANI HEGYEKBEN

Rómából jelenti: (B. T.) A brit-bolsevik támadás és a török határ lezárása után most az angolok bejelentették, hogy az iráni postát ezután Törökország és Európa felé Irakon és Szírián keresztül kell vinni. Aleppoban

központi ellőrző hivatalt létesítettek. Ezzel akarják megakadályozni, hogy hírek jussanak külföldre Iránból, amelyekből kitűnnék, hogy az iráni hegyekben felkelő harcok vannak a brit utánpótlási vonalak ellen. A bolsevisták a megszállt területen megkezdtek a szovjetek szervezését. A szovjetek főként menekültekből állanak.

Ankarából jelenti: (Mai Nap) Még mindig nem fejeződtek be a fegyverszünet feltételeire vonatkozó tárgyalások az iráni kormány, Anglia és a Szovjetunió között. Az angolok és a bolsevikiek azzal fenyegetőznek, hogy

Németország egyelőre nem tud állást foglalni a megtorpedózott amerikai hajó ügyében

Zürichből jelenti: (B. T.) A Neue Zürcher Zeitung berlini tudósítójának jelentése szerint a német fővárosba nem érkezett jelentés az Atlanti-óceán északi részén történt állítólagos összetűzésről, amelynek során egy buvárhajó amerikai rombolót támadott meg. A külügyminiszteriumban utalnak arra, hogy az amerikai sajtóból nem tűnik ki, vajjon alapul szolgál-e ehhez a hírhez valamilyen hivatalos jelentés, vagy pedig ezek a hírek tisztán magánjellegűek. A tényt pontosan nem írják le, úgyhogy a németek nem tudnak ez ügyben állástfoglalni.

még súlyosabb feltételeket fognak szabni, ha a mostaniakat nem fogadják el.

Az Esti Ujság írja: Az NST washingtoni jelentése szerint a szövetségi fővárosban igen nagy feltűnést keltett a hajóhad vezetőségének az a jelentése, amely szerint az Izland felé haladó „Greer” rombolót egy buvárhajó torpedó lövéssel megtámadta. A támadás erősen foglalkoztatja az amerikai sajtót. A körülmények igen zavarosak. Egyes hírek ugyanis úgy szálltak, hogy a támadás éjszaka, mások szerint nappal történt, ami főleg a hajó felismerése szempontjából jelentős. Az illetékes tisztviselők tegnap délután még nem tudták megmondani, hogy mikor történt a támadás. Arról Roosevelt nem akart nyilatkozni, vajjon a „Geer” eseté ágyuháborura vezethet, vagy pedig sor kerül a külképviseleti tiltakozásra. Az egyik újságíró aziránt érdeklődött, milyenek a hajóhadnak korábban adott és ma is érvényes utasítások? Roosevelt kérdéssel válaszolt:

— Mit tenne Ön, ha Önt torpedóznák meg?

Az Egyesült Államok magatartását a továbbiakban azzal jellemezte, hogy felkutatják a buvárhajót és megsemmisítik. Rejkjavikból érkező jelentés szerint a „Greer” pénteken éjjel befutott egy izlandi kikötőbe.

A kongresszushoz közelálló körökben azzal magyarázzák a „Greer” elleni támadást, hogy a hajó ugyanolyan mintájú, mint a Angliának átengedett hadihajója.

Párizsból jelenti: (NTI) Franciaország katonai parancsnoka falragaszok és a lapok útján tudatta, hogy szeptember 3-án egy német katona kommunista merénylet áldozatává vált. Megtorlásul agyonlőttek három francia kommunistát. (MTI)

Konoye miniszterelnök kihallgatása a császárnál.

Tokióból jelenti: (NTI.) Konoye miniszterelnök két óra hosszat tartó kihallgatáson volt a császárnál. A kihallgatás tárgyáról nem nyilatkoztak. (MTI.)

„EMBERVÁSÁR”

Irta: Dr. Paál Árpád

A moszkvai rádió megrovásával tisztelt meg bennünket, amiért örömminket fejeztük ki, hogy innen. Nagyváradról nyolcszáz munkanélküli ember kapott munkakereső elhelyezkedést Németországban, s hogy egytömegben és vidám reménység között meg is történt az elutazásuk. A bolsevista propaganda moszkvai sőt-sugárzója azt a kifejezést használta, hogy Nagyváradon a keresztény lapok támogatásával folyik az „embervásár” Németország javára. Igen érdekes, hogy Moszkva ennyire közelségbe jutott a maga megrovó kiszólásaival Nagyváradhoz. Mégis a város főváros helyrajzilag nagyon távol van tőlünk, s magunk is csak szerény vidéki lap vagyunk ahhoz, sem hogy odáig ellátszani és elhallatszani tudjunk.

Megmagyarázni csak úgy tudjuk az ideszólást, hogy itt Nagyváradon vannak, akik minden távolságon keresztül is keresik és meg tudják találni a moszkvai közelséget. Meg tudják találni még a köztünk lévő háborus fronton keresztül is. Még ezen is át tud jutni valami különös helyi közvetítés, amely a maga titkos hullámaival el tud érkezni a vörös tenger hullámaihoz.

Egyébként Moszkvával nekünk nincs semmi közünk. Idegenül nézünk feléje, s idegenül halljuk idevedő hangjait. Míg az európai kereszténység ereje ezt a régi orosz fővárost vissza nem szerzi a keresztény világtársadalomnak, addig szívnünkkel és eszünkkel mindig is távolartjuk magukat tőle. Azonban azokhoz, akik helyi közvetítést tartanak fönn ezzel a térbeli és lélekbéli távolsággal, azokhoz mégis volna valami felvilágosító szavunk.

Magyarországon sok megpróbáltatás szántott keresztül a múlt világháború óta. Többi között a bolsevista kísérletezés is, mely kapcsolódott a világ tökehatalmasainak az ország viszonyaira való ráterhelődésével. E keveredésből gazdasági zavarok álltak elő, melyek között a munkanélküliség gondja is megjelent. Mikor emiatt a magyar kormányzat a kiváltásos gazdaságuk tökeerejét arra kezdte rászorítani, hogy intenzívebb termeléssel munkát kezdjen mindenütt és ne csak nyereszkeskedésre törekedjék. — akkor ez ellen is a nyereszkeskedők elhelyezték a maguk szabotáló aknáikat. Például az erdélyi felszabaduláskor a románok által elvitt gyári berendezések pótlására nem voltak hajlandók, pedig módjuk lett volna rá, s munkáskéz is lett volna bőven, mely az üzemeket folytathassa. Így a felszabadulás is újabb munkanélküliséget hozott, mert a szabotáló földalatti hatalmak az örömminkből is hasznot akartak húzni, s külön uradmi feltételeket szabtak azért, hogy a felszabaduló te-

Standard Radio

CSÜCS-SZUPER SOROZAT

Kapható:
„Musica“ Rácz Ernő
cégnél
Rákóczi-út 11.

Kapható:
Bodor László
rádió és műszaki szaküzletében
Szent László-tér 1.

reületeken termelő munkába kezdje-
nek.

Ekként következett be, hogy Nagy-
váradon is a munkanélküliek száma
hirtelen többszázra emelkedett, s még
a kétezeret is túlhaladta. Üzleti számí-
tás is dolgozott, hogy a munkanélkü-
liek számának ilyen felnövekedése a
„munkapiacot” felszaporítja a „mun-
kakinálattól”, s lenyomja a munka-
erő „árát”. Az ilyen vásári gondolkó-
zás még a liberális gazdasági rend-
maradványa, mely csakugyan „em-
bervásár”-ként fogja föl a munkás
alkalmazását a termelésben. A „nye-
reség” a földolog előtte, s nem a ter-
melő munka folytonossága és életadó
színter. Csak olcsón akar termel-
ni, hogy drágán adhasson el, amire
a háborús idők megszorultságai csá-
bíró konjunkturákat kínálnak. Evé-
gett kell neki a munkanélküliség is,
hogy a munkán kívül állók olcsóbb
bérjáránkozásával leszoríthassa a
munkán belül állók bérigényeit.

Ezzel a nyereszkeskedő üzleti felfogás-
sal most van az utolsó leszámolója a
magyar kormányzatnak. Néma, de
erős küzdelem folyik ebben. A kor-
mányzat részéről messzetekintő cél-
tudatosság irányít minden mozdula-
tot, s ennek a megnyilvánítása volt
az a tervgazdálkodási program is

melyet most tavaszkor a pénzügy-
miniszter a parlamentben előterjesztett.
Határozott szavakkal megmondotta
akkor, hogy a főkeletalommak föl
kell adnia vonakodását, s a nemzeti
termelés szolgálatába kell állania. Ez
a mindenki javáért való termelés a
magyar kormányzat célkitűzése, s
ennek a megvalósítása folyik és csak
egyre erősödő lesz minden további
folyamata. Ennek az összeállításába tar-
tozik bele a munkanélküliség lekü-
zdése is.

Nos, a leküzdésnek egyik határozó
kezdőmódja, hogy a munkanélküliek-
nek maga a kormányzat keresett be-
csületes munkalehetőséget még Né-
metországban is. Biztosította, hogy
a fölünk kivendő munkáscapatok a
maguk magyar életközösségét meg-
tarthassák, s olyan családi munkabé-
reket kapjanak, amiből az itthon-
maradtak létfenntartására is elegendő
jusszon. Még a pénzek hazaküldé-
sének a módját is megszervezte.
Amellett az odakünn dolgozók egész-
séges lakásának, táplálkozásának és
ruházkodásának a feltételeit is bizto-
sította. Egyszóval: nem vásárra vitte
őket, hanem életmódjuk bizonyossá-
gától gondoskodott. Kiemelte őket
arról a „munkapiacról”, ahol a ma-
guk tömegével még a munkában
állók bérszínvonalát is alányomták.
Kiemelte őket abból a méltatlan hely-
zetből, hogy munkarejük csak vá-

sári áru legyen, amit az üzleti szá-
mítás nyereszkeskedésre használhasson.
Kiemelte őket — az „embervásár”-
ból.

Hisszük, hogy ez nem tetszik az üz-
letes számítóknak. Azért suttogják be-
le még az érdekelj munkások fülebe
is, hogy a külföldre vitt munkanél-
külieknek milyen rossz sorsuk lesz,
milyen ismeretlen veszedelmekbe ke-
rülnek, még internálótáborok ször-
nyűségeibe is beleszorítják őket. Ez a
vadított suttogás mind azért folyik,
hogy elgáncsolja a kormányzat céltu-
datos akcióját, mely a munkanélkü-
liséget még német segítséggel is
megszüntetni akarja. A suttogók már
előre félnek a német munkahelyek-
ről érkező jóhírekről, holott ilyen jó-
híreket már a csongrádi kubikosok
élőszóval is hoztak haza, miután sze-
gődött munkájukat odakinn becsü-
letesen elvégezték, s ennek megbé-
csüléséről személyesen meggyőződ-
hettek. Az ilyen jóhírekben való ké-
telkedést akarja elhínteni a suttogás,
hogy idehaza továbbra is tele legyen
munkakinálással az ember-vásártér.

És a suttogásból még sikoltás is
lesz az éjszakában a moszkvai rá-
dióon keresztül. „Embervásár” vádját
emelik azok, akik elrontva látják a
maguk embervásárját. Így tesz a
rajtakapott tolvaj is, mikor üldözői
elől szaladva, másokra mutat és tolvaj-
vajt kiabál, hogy a gyanútlan tömeg
útat nyisson neki a menekülésre.

Hóman Bálint kultuszminiszter nyilatkozott az új tanügyi kérdésekről

A népiskolai tanítókat a tanügyi királyi főigazgató nevezi ki a jövőben. Megkönnyítik a falusiak számára a gimnázium elvégzését

Budapest, a Magyar Távirati Iro-
da jelenti: Hóman Bálint, vallás- és
közoktatásügyi miniszter a vallás és
közoktatásügyi igazgatás egyszerűsi-
téséről szóló, ezidén megalkotott tör-
vényben foglalt felhatalmazása alap-
ján, a tanügyi igazgatás egyszerűsi-
téséről nagyfontosságú rendelkezést
adott ki, amelyet a hivatalos lap va-
sárnapi száma közöl. A kultuszmi-
niszter ez alkalomból fogadta a sajtó
képviselőit és részletes tájékoztatást
nyújtott a legutóbbi intézkedésről.

A magyar közoktatás régi problé-
mája, hogy a túlzott, összpontosított
igazgatás helyébe, megfelelő egész-
ses decentralizációt léptessen. E cél-
lal jött létre ez évben a közoktatási
igazgatás egyszerűsítéséről szóló tör-
vény, amelyben a miniszter felhatal-
mazást kapott arra, hogy a hatáskör-
rebe tartozó ügyeknek egész sorozatát
a tanügyi főigazgatók hatáskörébe
utalja.

A miniszter 31 csoportba foglalja
a tanügyi igazgatók hatáskörébe utal-
tandó ügyeket. A legnagyobb jelentőségű
intézkedés az, hogy

*a jövőben a népiskolai tanítókat
nem a miniszter fogja alkalmaz-
ni és kinevezni, hanem a tan-
ügyi királyi főigazgató. Hasonló
jelentősége van annak is, hogy
a tanítók, tanítók és tanügyi
tisztviselők áthelyezése is a fő-
igazgatás hatáskörébe kerül.*

A kultuszminisztérium az idei tan-
évben egy másik fontos kérdést is
megold. Régi panasz, hogy a magyar

értelmiség kiegészítése, az alsó sze-
gény néposztályból nem a rendszer-
mederben folyik.

*A kormány a falusi szegény la-
kosság valóban tehetséges fiai szá-
mára meg akarja könnyíteni a
gimnázium elvégzését.*

A támogatásban részesülő szegény fa-
lusi tanulókat, képességvizsgálaton
válogatják ki és részint internátusok-
ban, részint megfelelő családoknál
helyezik el őket.

Az akció a mostani tanévben meg-
indult Mohácson, Jászapátiban és
Besztercén. A vidéki gimnáziumok-
ban családoknál helyezik el ezeket
a fiukat, akik teljes tandíjmentessé-
get is kapnak. A költségek a Horthy
Miklós ösztöndíj keretében talál-
nak fedezetet. Ezenkívül kétszázötven fiút
vesznek fel a gimnáziumokba, ami
nyolc év alatt kétezer tehetséges ta-
nuló felvételét jelenti. Ebben a tan-
évben mintegy száz tanulóval indul
meg a nagyjelentőségű kísérlet,
amelynek végrehajtásában az egyhá-
zak munkájára is számít a kultusz-
miniszter.

Tovább kívánja fejleszteni a mi-
nisztérium a felnőttek esti iskolázza-
tását is. A közeli napokban megjele-
nik a nyolcosztályos népiskolai tan-
terv, amelynek célja a nemzeti érzés
és a vallásérköles forrásából táplál-
kozó nemzeti nevelés. Ebben az isko-
lai évben 5420 iskola tér át a nyol-
cosztályos rendszerre, ami az iskolák
61, a tanítók 80 százalékának igény-
bevitelét jelenti. Új tantermek építé-

Zászlók

lobogók, miseruha és zászlóselymek,
paszomáutók, rojtok stb. legolcsóbb
beszerzési forrása

Oberbauer A. Utóda

legelőnyösebb beszerzési forrása
Budapest, IV. Váci-utca 41 sz.
Alapítási év 1863. Tel. At. 83-3-44.
78 éves cég.

se lesz szükséges és három-négy esz-
tendő alatt mindenütt működhetik a
nyolcosztályos népiskola.

Francia Indokínát ajánlja fel Japánnak egy angol lap

Tokióból jelentik: (B. T.) A befolyá-
sos távolkeleti angol pénzügyi körök-
höz közelálló Finance and Commerce
a cinikus angol politikának megfele-
lően felajánlja Japánnak Francia-
Indokínát. Ez lenne az ára annak, hogy
Japán eltérjen a tengelyhatalmaktól. A
lap szerint Kína terhére nem szabad
megegyezni Japánnal, de semmi ok
sincs arra, hogy az angolszász hatal-
mak ne ismerjék el az Indokínában te-
remtett helyzetet.

PAPOK ÉS SZERZETESEK A
FRONTON. Budapest, a Pest írja: Az
NST. jelentése szerint a német kato-
likus egyház és a szerzetesrendek
1132 tagja teljesít harctéri szolgálá-
tot. 500 szerzetes önkéntes szolgáló-
t vállalt, többnyire egészségügyi
csapatokban. A háboruban 250 lel-
kész és szerzetes halt hősi halált, köz-
tük tábori lelkészek, egészségügyi ka-
tonák és sorkatonák. 26 egyházi épü-
letet hadikórházzá alakítottak át és
katonaudulók céljaira engedték át.

Szülők figyelmébe!

Intézeti fehérneműk, egyenruha
anyagok, kabátok, kötények, ha-
risnyák, legelőnyösebb beszer-
zési forrása

Czillér Imre
Nagyvárad, Szt. László-tér 2
Telefon: 21-09.

SZINHÁZ

A Gyergyói bál a Muzem- kerti szabadszínpadon

Nagyvárad. Saját tud. A Szigli-
geli Színház új operettegyüttese egy
hét óta lázasan készül arra az ünne-
pi díszelőadásra, amely vasárnap este
lesz a Muzem-kerti tennispályá-
kon felállított szabadszínpadon, ahol
a Gyergyói bált adják elő, a vissza-
térés ünnepségeinek betetőzéséül. Ezen
az estén mutatkozik be az új ope-
rett társulat, amely kitűnő erőkből
áll s bizonyos, hogy nagyszerű szí-
nészeink döntő siker aratnak a sza-
badtéri előadáson, amely iránt vá-
rosszerte nagy az érdeklődés.

Adományok. Gologi Lajos (Kalcsa)
5 pengőt küldött Bor József részére. —
Rendeltetési helyére juttatjuk.

Férfi kalapot olcsón vegyen **Szántay János-nál** Atalakítás, tisztítás gyárilag.
Bazárépület, színház oldal.

Szentpétervárt lövi a német nehéz tüzérség

Elkeseredett harcok folynak a város körül. Rendkívül sikeresen alakulnak a hadműveletek a német csapatok számára

(Vezéri főhadiszállás) A véderő főparancsnoksága közli: A keleti arcvonalon sikerrel folynak a hadműveletek. Leningrád bekerítése folytatódik. Magát a várost német nehéz tüzérség lövi. Észtországot megtisztítottuk az ellenségtől.

Az Anglia körüli tengerrészen német gépek a péntekre virradó éjjel elsüllyesztettek egy órhajót és egy háromezer tonnás teherhajót. Súlyosan eltaláltak egy másik kereskedelmi hajót. Támadást intéztek ezenkívül Skócia keleti partján levő kikötőberendezések ellen. A csatorna vidékén 25 ellenséges gépet lőttünk le. Német gépek a 4-ére virradó éjjel Suez öblében elsüllyesztettek egy nyolcezer és egy háromezer tonnás kereskedelmi hajót.

Egy másik hajó bombatalálatok következtében kigyulladt. A péntekre virradó éjjel néhány szovjetgépet támadást kísérelt meg Északkelet-Németországot és Berlin ellen. Egy ellenséges bombázót lelőttünk. (MTI.)

Berlinből jelentik: (NTI.) Katonai részről a hadijelentés kiegészítéseként a Német Távirati Irodával a következőket közlik: Az európai földrészen a német véderő éppen úgy mint eddig, eredményesen nyomul előre a Szovjet ellen. A Szovjet erős ellentámadásokkal próbálja az általános hadműveletek folytatását feltartóztatni vagy legalább megzavarni. A Csatorna felett a brit légierő 25 gépet veszített. A Birodalom területe ellen a legutóbbi három nap folyamán keletről és nyugatról intéztek az ellenség támadást. Ismét nem keletkezett különleges vagy hadigazdálkodási kár. Az ellenség ezekben a támadásokban tíz bombázót veszített. A kontinensen kívül a legutóbbi három nap alatt a németek légítámadást intéztek a brit sziget, Északafrikában Tobruk és a Szezei csatorna ellen. (MTI.)

Allandóan növekszik a hadi-zsákmány és a foglyok száma.

Berlinből jelentik: (NTI.) A német keleti arcvonal közepes szakaszán az egyik harcban a német hadtest, nagy térfelületet ért el és súlyos veszteséget okozott a bolsevikieknek. Az eddigi számadatok szerint ezen a szakaszon augusztus 25. és szeptember 4-ike között vívott harcokban 17.384 foglyot ejtettek.

A hadtest csapatai továbbá megsemmisítettek vagy zsákmányoltak 124 szovjet páncélkocsit, köztük 30 legnehezebb mintájú, 13 páncélos felderítőkocsit, 193 löveget, 517 gépjárművet és 200 egyéb járművet. Ugyanezen a szakaszon erősebb szovjet páncélos erők kísérletei súlyos veszteségek mellett összeomlottak. 63 szovjet harci kocsiból 62 összelöve maradt a német állások előtt.

Az Ilmen-tó környékén az egyik német hadtest eredményes előnyomulással súlyos veszteséget okozott a szovjeteknek. A bolsevikiek hat nehéz, kilenc közepes és hét nehéz páncélos felderítő kocsit, továbbá igen sok könnyű és nehéz gyalogsági

puskát zsákmányoltak. Szeptember 1-e és 3-ika között ugyanez a hadtest szakaszán 2000 foglyot ejtettek. A foglyok vallomásaiból kitűnik, hogy a szovjetkötélek ezekben a napokban nagyon súlyos veszteségeket szenvedtek. Szeptember 4-én és az 5-ére virradó éjjel megsemmisítettek 65 szovjet repülőgépet. Lelöttek ezenkívül egy kötött léggömböt. Német harci gépek elsüllyesztettek a Dagó-szigetek mellett egy kétezer tonnás kereskedelmi hajót. (MTI.)

Berlinből jelentik: Mint a német Távirati Iroda illetékes helyről értesül a keleti arcvonal közepes szakaszán a harcok az utóbbi napokban rendkívül sikeresen alakultak a német csapatok számára. Augusztus 25-ike és szeptember 4-ike között csupán két hadtest támadási szakaszán

több mint 30.000 szovjet foglyot ejtettek és 160 páncélkocsit zsákmányoltak vagy semmisítettek meg. A bolsevikiek e térségben ezen kívül még többszáz gépkocsit, több mint kétszáz löveget és nagymennyiségű hadianyagot veszítettek.

A Dnyeper alsó folyása mentén a bolsevikiek nagyobb páncélos erők harcban a megkíséreltek egy hídfőt birtokukban tartani. A német csapatok körülzárták őket és a szovjet csapatok háromnapos harcokban olyan súlyos veszteséget szenvedtek,

Elkeseredett harcok Leningrád körül

Helsinki-ből jelentik: (NTI.) A finn hadifogságba esett Kirkinikov szovjet tábornok kijelentette, hogy a szovjetösszeomlás főoka a katonák rossz hangulatára vezethető vissza. Mint-hogy igen rossz volt az összeköttetés a főparancsnoksággal, nagy volt a bizalmatlanság. Mihelyt a szovjetalakulatokat oldalbatámadták azonnal kitört a pánik. Őt magát és az összes többi tisztet szigorú felügyelet alatt tartották. Kertelés nélkül beismerte a finn katona fölényét a szovjetkatonával szemben. (MTI.)

Berlinből jelentik: (NTI.) Német páncélos vadászok szeptember harmadikán megfigyelték, hogy két szovjet ágyunaszád felfelé megy a Dnyeperen. A páncélos vadászok mindkét naszádot elsüllyesztették. — (MTI.)

Berlinből jelentik: (NTI.) A szovjet távirati iroda jelentése szerint Leningrád körül elkeseredett harcok folynak. (MTI.)

Balogh Albert szakaszvezető kiténtette magát...

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A keleti hadszíntéren a szövetség

hogy csupán egy kis töredéknek sikerült elmenekülni. Az elesett szovjetkatonák számát még nem állapították meg. Egy német hadosztály háromnapos harcban teljesen megsemmisített egy szovjet lövészhadosztályt, foglyul ejtettek négyezer szovjetkatonát, negyvenhat löveget, hat páncélost, sok ágyut, valamint a bolsevikiek egész málhaját zsákmányolták. (MTI.)

ges csapatok hadműveletei mindennél sikeresen folynak. Az ellenség helyenként erős tüzérségi tüzzel támogatott ellentámadásai véresen összeomlottak. Repülőink ellenséges ütegállásokat sikeresen bombáztak. Légvédelmi tüzérségünk két szovjet gépet lelőtt. A tüzéség hatásosan löti ellenséges csapat gyülekezéseket. A Dnyeper menti harcokban kiténtette magát Balogh Albert szakaszvezető, aki járőrrel eredményes felderítést hajtott végre és veszteség nélkül zsákmánnyal tért vissza.

Berlinből jelentik (NTI.) Katonai helyről közlik, hogy szeptember másodikán egy német páncélos hadosztály egy bolsevik páncélos hadosztályra bukkant. A bolsevista kötelék

Olasz és ellenséges vadász kötelékek mérkőzése

Rómából jelentik: (Stefani.) Az olasz főhadiszállás 458. jelentése: Olasz vadász kötelékek Málta és Szicília felett végrehajtott hadműveletek során, a szokott hátországgal és merészséggel egymást követő ke-

ketek két napos harcban megsemmisítették. A két nap folyamán 72 szovjet páncélkocsit pusztítottak el, köztük 18 legnehezebb páncélkocsit. (MTI.)

Olasz repülőik sikeres támadása szovjet hadoszlopok ellen.

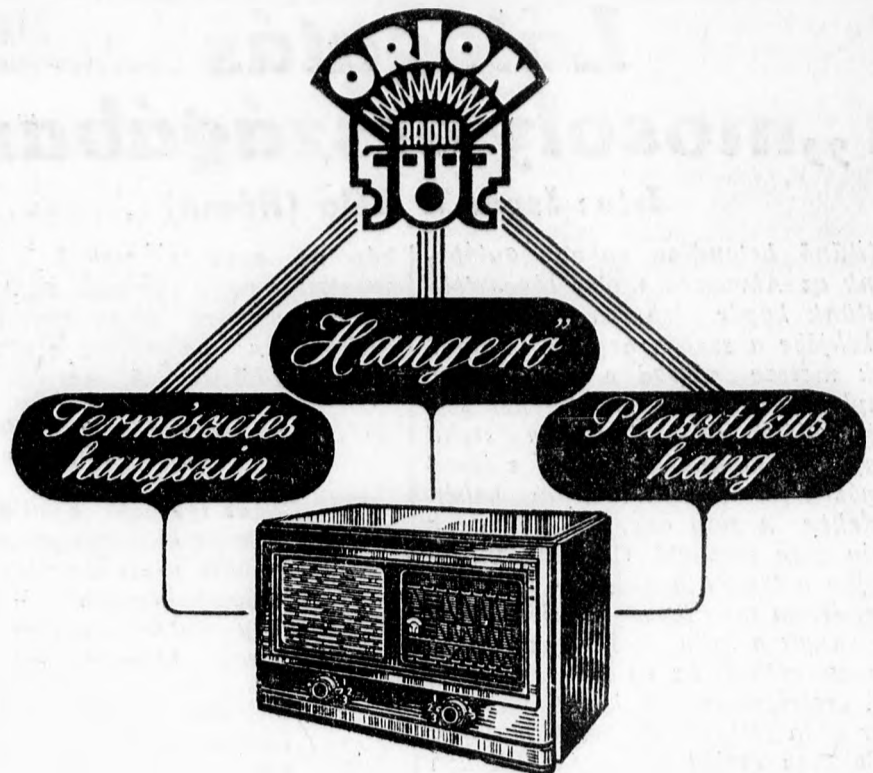
Rómából jelentik: (NTI.) Mint a Giornale d'Italia külön tudósítója jelenti, az olasz expedíós hadtest repülőjari zuhanórepüléssel megtámadtak két szovjet hadoszlopot. Több páncélost és számos más járművet felgyújtottak. Az olasz gépek ellenséges csapatokra gépfegyvertűzet zúdítottak és nagy veszteségeket okoztak nekik. (MTI.)

Rómából jelentik: Mint a Stefani Iroda jelenti a Földközi-tengeren és Északafrikában az olasz légharítók és az olasz repülőik összesen 53 ellenséges repülőgépet lőttek le szeptember 1-ike óta. Körülbelül ugyanannyit tesz ki a komolyon megrongált ellenséges gépek száma is. Az olasz légierő ugyanezen idő alatt hat gépet veszített. (MTI.)

Berlinből jelentik: Mint a Német Távirati Iroda katonai körökből értesül, a német haditegerészet megszéchordó ütegei sikeresen tüzeltek ellenséges hajócélpontokra a Csatorna partjáról. (MTI.)

mény harcokban jelentékeny ellenséges vadász kötelékekkel mérkőztek meg. 22 ellenséges gépet lelőttünk. Sokat géppuskatűzzel megrongáltunk. Három olasz gép nem tért vissza támaszpontjára.

Több megrongálva és sebesültekkel érkezett meg. A péntekre virradó éjjel támadtuk Mikabba légi támaszpontját. Ellenséges gépek behatoltak Catania vidékére. Négy bombázó támadást intézett Cotrone ellen. A támadás csekély kárt okozott. Két gépet lelőttünk.

Utolérhetetlen hangminőségű a 244-es háromfej-védjegyű

ORION
R A D I O

Kapható „MUSICA” Rácz Ernő cégnél, Rákóczi-út 11.

Mielőtt szörmét, bundát vásárol,
keresse fel

Halász Imre szücs üzletét

Nagyvárad, Kazinczy Ferenc utca 4. Telefon: 18-90.

Külföldi szörmékben, kész bundákban nagy választék.

Javításokat, alakításokat pontosan szolid árak mellett vállalok.

Látogatás a „mosoly országában“

Irtta: Ispánki Béla (Róma)

Künnön betonúton rohan autóbusszunk az Abruzzók uolsó lánc felé. Előttünk kopár fehéren nyúlnak az ég kékjébe a szabin hegyek. Mögöttünk messze marad a Szent Péter-templom kupolája. Az út fehér szalagja méltósággal kuszlik a szelid campagnai dombok hátra s ismét kigyózza fut le a sötétlombú babérligetekbe. A nap estére hajlik, de a hőség még érezhető. Csapán nyugatról jön a tenger hűs és sós lehellete. Most értem meg igazán, miért daloltak annyit a latin költők az enyhe nyugati szélről. Ez itt igazán felüdülés, „refrigerium“-ot jelent. Egy kanyar után feltűnik Colonna. Kis falu a Colonna család ősi fészke. Ezek a dombokon trótták egymást véres testvérharcban a Colonna és az Orsini családok a középkorban. Komor sziklavárainak romjai még mindig büszkén tekintenek szét a Campagna fölött. A pápa csak hadsereggel tudta megfékezni e dúrra lovagokat. Érmeket is vertek a kibékülés emlékére, amelyeken az Orsini család címerének medvéje átvéle a Colonna család címerében látható oszlopot. Az érmék fölírata Pax Romana. Róma már akkor is békét adott az embereknek. Azóta áll a pápai ünnepek alkalomával a pápa jobbján és balján a két család legidősebb tagja.

A kilométerjelzők gyorsan maradnak el mögöttünk. Ezüstfeju olajjék állnak jobbra-balra az évek és a termés súlya alatt görbülten. Majd a szőlőlugasok zöldje váltakozik a jelzők napégette fehérségével. Az úton szamarak ballagnak, hátukon gazdájukkal. Az asszonyok és a gyermekek gyalog lépegetnek mögöttük. Derű és nyugalom ömlik el az egész tájon. Horáciuszra gondolok, aki erre járt, mikor tusculumi villájának csendjét fel akarta cserélni a tiburi vízeselek romantikus vadságával. Amint kétkerekű kocsiából végigtekintelt a tájon s látta a szelid láncokról hazalérő gazdákat: odákat irt a paraszti élet nyugalmáról, békéjéről. Merengésben megzavar az autóbussz dübörgése, amint egy útrövidítésnél két sziklafal közé kerül. A magasból áldástadóan tartja kezét egy esőmósta régi Mária-kép. Alatta néhány szál mezei virág. Egy pillanatra és az előttünk lévő domb telején felsőttelik Galliano. Szorosan egymás mellett és keményen a sziklába gyökerezve állnak a házak. Középpont magásra emelkedik a templom, mint a koldos csibéi fölött, örködve, szárnya alá gyűjtve az épületeket. Sokáig elnéznék a középkori tornyokat és bástyákat, ahogy a rablók és kényurak veszedelme eggyékövöcsölte őket a békés házakkal, de az autóbussz máris megáll. Egy kis tábla mutatja az utat jobbra, ahol most már gyalogszerrel kell mennünk. Néhány perc alatt elérjük a kaput. Izléses barokk-kapu, most az olasz trikolori lengeti két oldalán a szél. Fönn nagy betűk hirdetik a gyermektábor ittlétét és annak a fascizma vértanúnak a nevét, ki példájával a gyermekek szeme előtt lebeg. Belépünk. Karcú ciprusok kettős sora áll őrt vigyázzban az ősi latin föld és a Palavinici hercegek sírboltja fölött. Az allé végén a hercegi család stílusos sírkápolnája. Valahogy furcsa ellenében áll a komor ciprus-sor, a sír-

kápolna avval a csengő gyermek-lacajjal, a rajzó gyermekhaddal, mely néhány méterre tőlük tanyát ütött. Pedig talán mélyebb ez a találkozás mint gondoljuk. A hercegi család

Campagniólo o contadino, scarpa grossa e cervello fino.
(Campagnai juhász vagy béres: nagy a bakancsa, de agya étes.)

Előkerül az igazgató: Klotild nővér és bemutatja őt kisasszonyát, akikkel együtt örködik a százonfelüli gyermekhad mögött. Megkérem a kedves nővért, hogy énekeltesen valamit a gyermekekkel.

Fiore di serra

Lavoreremo sempre in pace e in guerra
per fare grande questa nostra terra
Dio benedici in nostri campi e prati
e in mare, in terra, in ciel tutti nostri soldati.

A gyermekek azonban játszani akarnak. Labda kerül elő s körbeállítom őket a labda körül. Mindenki egy nemzet nevére kapja és a nemzet hívásakor üthet a labdával. Természetesen angol egyik sem akar lenni. Végre parancsszóra elvállalja valaki. A játék megkezdődik s egyre nagyobb az öröm, mikor az orosz és az angol egymásután kapják a súlyos ütéseket. Játék közben vészem csak észre, hogy mindenki tegeződik velem. Itt még az aniki világ romlatlan lelke él, mely nem ismerte a rideg önt, hanem testvérként szólított mindenkit. Igazán jól esik az udvariasság formák üvöszője közepelte a nyílt és közvetlen megszólítás. A felnőttek, kik tanu a játéknak, együtt lapsólnak, együtt örülnek a gyermekekkel. Gyermekekkel, természetes nép ez az

ajánlotta fel a villát a gyermekek nyaralására. A nemesség és a nép, a meghóllak és a gyermekekben élő jövő Olaszországának találkozása.

A gyermekek csakhamar felfedeznek bennünket és mi egyszerre egy kör közepén találjuk magunkat. Vékony, hápszitta gyermekek, a karan római fajtából. Öntudatosan és bátran csillog felénk szemük és mielőtt még mi szólhatnánk, el is halmoznak kérdésekkel. Szavaikból kiérzem a vers igazságát.

hangja felcsendül s mint ezüstös folyam ömlik a sok gyermektorokból a nóta. Ősi campagnai dallam, a szövegetők csinálták. Szeliden hullámzik mind a dombok és völgyek vonala földjükön:

Istenközelség és a ragyogó olasz ég derűjével. Az idő hamar eltelik s bármennyire is szeretnék a gyermekek, abba kell hagynunk a játékot. Hőféher ruháikban gyülekeznek a zászló alá és esküt tesznek, hogy a hazáért élnek és halnak. Majd énekszóval vonulnak haza vacsora, mert itt csak reggelit, ebédet és uzsonnát kapnak. Az érkezés a szegénysorsuk számára ingyen, a tehetősebbek számára napi husz fillért van. A magyar falvakra gondolok. Mikor lesz nálunk olyan idő, mikor a legszegy-

Istenem, hallgatón ereszkedik reánk az este,
Mi hozzád fordulunk,
Hogy áldd meg táborunk,
Áldd meg Rómát, a Királyt s a Ducét
És áldd meg kicsike életünknek mécsét.
Áldd meg katonáink vizet, égen, földön
És áldd, hogy országod miközénk eljőjön.

A keresztény ipar és kereskedelem fejlődése Nagyváradon szakmák szerinti kimutatás tükrében

Tegnap számunkban általános adatokat közöltünk a keresztény magyar ipar és kereskedelem térhódításáról a felszabadult Nagyvárad első esztendőjében. Most a kereskedelmi és iparkamara kimutatása alapján részletesen, szakmák és iparágak szerinti feltüntetéssel ismertetjük a fejlődést, amelyet a keresztény ipar és kereskedelem a polgári közigazgatás bevezetése óta felmutat. Nem szerepelnek ebben a kimutatásban azok az ideiglenes jellegű iparrendelések, amelyeket a katonai parancsnokság kiadott, de azokat a jogosítványokat, amelyeket közben véglegesített, már feltüntetjük a számadatok. A románoknak adott jogosítványokat nem jelzi külön a kimutatás, de ezek száma viszonylag csekély, úgy, hogy az alább következő adatok — miután zsidók a törvény értelmében nem kaphatnak új iparrendelést — arányuk hat százalékra való csökkenéséig, — általánosságban a keresztény magyar ipar erősödését mutatják.

Iparosok:

Szobafestő, mázoló, cimpfestő 18, kályhás 3, nőikalapos 5, kozmetikus 2, reszelővágó 1, hādagos 5, kalapos 1, köteles 2, szijgyártó 2, fodrász, borbély 23, vasesztergályos 4, üvegesizoló 1, kárpitos 4, utépitő és kövező 3, fűzőkészítő 1, sütőiparos 16, lakatos 13, órás és ékszerész 9 fősűs 1, cukrász 6, asz-

talos 18, bőrdandós 1, könyvkötő és dobozkészítő 5, nyomdász 4, kőműves 12, fogműves 8, ács 5, építőmester 2, féhőneműkészítő 4, fényképész 7, kovács, kerék- és kocsiipart 9, műszerész 6, kőszőrűs 1, szappanfőző 4, cipőfelsőrészkészítő 2, villany szerelő 6, vízvezeték szerelő 4, férfiszabó 26, hentes, mészáros 26, kötélgyártó 1, szűcs 3, cukorkakészítő 3, nőiszabó 13, cipész 47, csizmadia 9, timár 2, faesztergályos, faszobrász 2, szövőiparos 4, darálómalom (molnár) 1, hércsleplő 13, cementárú készítő 1, kőfaragó 2, cernatekereslő 1, tésztagyár 1, géplakatos és mérleggyár 1, gyertya és szappangyár 20, szőrmeárúgyár 1, bőrgyár 1, ecetgyár 1, fűszerpótlék készítő 4, papirzacskókészítő 2, gombkészítő 1, gépendlítő 1, takarítási vállalat 1, szénégető 1, kocma 158, vendéglő 77, kávéház 8, kifőzés 3, kávé mérés 2, szálloda 5.

Kereskedők:

Tüzifa 41, szén 5, gyümölcs 39, zöldség és főzelék 23, erdőkitermelő 3, kerekpár 1, gyapju 2, termény 19, baromfi 14, textil, kötöttszóvívő 38, keztű 1, orvosi műszer 1, férfi készruha 3, uridivat 6, sportcikk 1, rádió, műszaki 4, hal 3, gabona 4, tejtermék 6, cukorka 6, festék 6, toll 5, tolltépő 1, szőrme kereskedő 1, egyenruházati cikkek 2, kalap 2, hírlapbizományos 1,

használtkönyv 3, könyv, papír 14, irógép 1, kegytárgy 1, kölcsönkönyvtár 1, hirdetésgyűjtő 1, butorkereskedő 3, lakberendező 1, asztaloskellék 1, szatocs 60, fűszer, csemege 48, ételkészítő 22, háztartási eszközök 6, képkeret 1, illatszertár 5, fényképészeti cikkek 3, bőrkereskedő 7, cipőkereskedő 4, takarmány 2, építőanyag 4, garage 3, autókellékek 1, szappan 1, ócskavas 4, rongy 1, vas 1, benzín, olaj 4, virág 1, gépkatrészek 4, gyógynövény 1, nyersbőr 3, szeszital 1, szeszitalkészítő 9, zsibáru 2, élőállat 6, textilügynök 2, áruügynök 23, fűszer és étel-miszerügynök 1, bőráruügynök 1, játékuügynök 1, vagyónörző 1, menetjegyiroda 1, rövidáru, bazár 25, temetkezési vállalat 1, állásközvetítő 2, vegyiacikkek készítő 7, fagyju 1, fogászati cikkek 1, biztosítás 1, diótörőüzem 2, fuvarozó 24, autószerelő 2.

Megnyugtató számok ezek. Bizonyítékaik annak, hogy a magyar vállalkozó kedv új lendületet nyert, s a város magyarsága a törvény által biztosított feltételek mellett lassan elindul a küzdelmes uton, amely kellő hatósági támogatással és a keresztény társadalom összetartásának nélkülözhetetlen segítségével a gazdasági élet összes területeinek visszaszerzésére kell, hogy vezessen.

(*)

Kártolószalagokat

mindenfajta kivételben, elsőrendű minőségben szállít

Első Magyar Kártolószalaggyár R. T. Pestszentlőrinc,
gr. Apponyi Albert-u. 8 szám.

Telefon: 146-764.

nyebb béresgyermektől a földbirtokosok gyermekeiig főhehő egyenruhában együtt játszanak hattól tizenkét évesig a fiúk és lányok, orvosi felügyelet, apádák gondja és a falusi intelligencia leányainak segítségével. Mikor egy hónapra a fehér egyenruha (amelyet a szegények ajándékba kapnak), eltörli a különbséget közöttük és testvéri együttesé vársolja együttlőüket. A gyermekek előttünk ismét dalba kezdnek. Lépéseik ütemére dobog Látium agyagos földje. Kierünk az ernyősen fölének boruló pineafák árnyékából. Hallgatva szívjuk be a nyugati széllel ideáramló olaj- és babérja-illatot. Előttünk gondolataink megfeszítésként a felu. A házak a sziklába kapaszkodva, szorosan egymáshoz nőve dacolnak az idővel és veszélyekkel. Így ez a nép is itt, szorosan földje fölött összehajolva, egységesen és dacol a viharokkal. A templom pedig a magában összefogja, maga alá rejti a népet. Önkéntelenül is a gyermekek esti imája kísért elmélkedésemben:

„Áldozatos kötelességteljesítés fogadalmával indulunk a második szabad esztendőbe“

Lélekemelő bensőséggel bontakozott ki a szabad Nagyvárad örömnépe

Nagyvárad. Saját tud. Gyönyörű szeptember 6-i hajnalra virradt az immár egy éve felszabadult Nagyvárad. Az egy hete tartó csunya, hideg, esős időnek egyszerre végeszakadt — mint ha a Gondviselés üzte volna el — és a nyárutó aranyugaru napja csodálatos fényzőnbe öltöztette Szent László városának zászlódiszbe öltözött házait, a templomokba siető ünneplőruhás magyarok ezreit. Ez a csodálatosan szép ragyogás mindnyájunkat visszavitt az egy év előtti szeptemberi hajnalba az emlékezés szárnyain és örömkönyveket csalt a szemekbe, ünnepi érzéseket támasztott a szivekben.

Már kora hajnalban benépesedtek az utcák. A honvédszenekar és a frontharcosok zenekara pattogó indulókkal járta be a várost. Egymásután nyitak ki az ablakok, egymásután tüntek fel bennük az örömtől ragyogó arcok. — Gyönyörű nap ez — ez az érzés tölti be mindnyájunk szívét — szent nap, a magyar jövő jobbrafordulásának ígéretével terhes, soha el nem felejthető nemzeti ünnep

Felvonulás a Székesegyházban

Fél kilenc tájban díszes rendben sorakozó, ünnepi ruhás férfiak vonulnak zászlók alatt a Székesegyház felé, ahol hálaadó istentisztelet keretében hódol a város Isten szent fősége előtt az egy év előtt nyert nagy kegyelemért. Látjuk a Baross Szövetség gyönyörű kék-fehér zászlóját a helybeli tagozat vezetésével. Örömtől ragyog az arcuk. Az első évfordulóra nemcsak hogy kibonthatták ezt a lobogót, hanem már szép eredményeket is tudnak felmutatni.

Másik rendezett csoport a Nemzeti Munkaközpont zászlaját viszi megáldásra és hódoló meghajtásra az Eggek Ura elé. A magyar munkás szent érzelmait, új utakon haladó jövőjét jelképezi a gyönyörű zászló. Méltóbb napot nem is lehetett volna találni a megáldásra és a hódolásra. Ott van körülötte a Nemzeti Munkaközpont vezetősége, élén Szabó Jánossal, aki egy év múltán nyugodt lelkiismerettel tekinthet vissza a megtett útra: dolgozott, fáradt önzetlenül.

Ott láttuk azután a Frontharcosok zászlaját és több más egyesület csoportjait is zászlókkal, jelvényekkel.

Ünnepi emelkedettség a Székesegyházban

A Székesegyház gyönyörű udvara a napsütés glóriájába öltözködő Szent László szoborral ünnepi hangulatban várja az egyre érkező magyar diszruhás férfiakat, nőket, katonai és polgári hatóságokat. Ünnepel minden, ragyog minden.

A hálaadó ünnepi szentmise pontosan kilenc órákor kezdődött. Az ünnepi szentmisét Molnár Kálmán prelátus-kanonok celebrálta. A Székesegyház kórusán a Koronázó Főtemplom 100 tagu együttese kíséri a hálaadó szentmise menetét.

Ünnepi emelkedettséggel száll a gyönyörű boltívek alatt a Te Deum fon-

séges dallama. Érezzük, hogy vele együtt száll a magasba a szívek hálaadó imája és a szebb jövőért való esdeklés.

A szentmise evangéliuma után dr

Schriffert Béla apostoli kormányzó helynök lép fel a szószékre. Emelkedett, az emlékezéstől meghatódott hangon mondotta el gyönyörű ünnepi szentbeszédét.

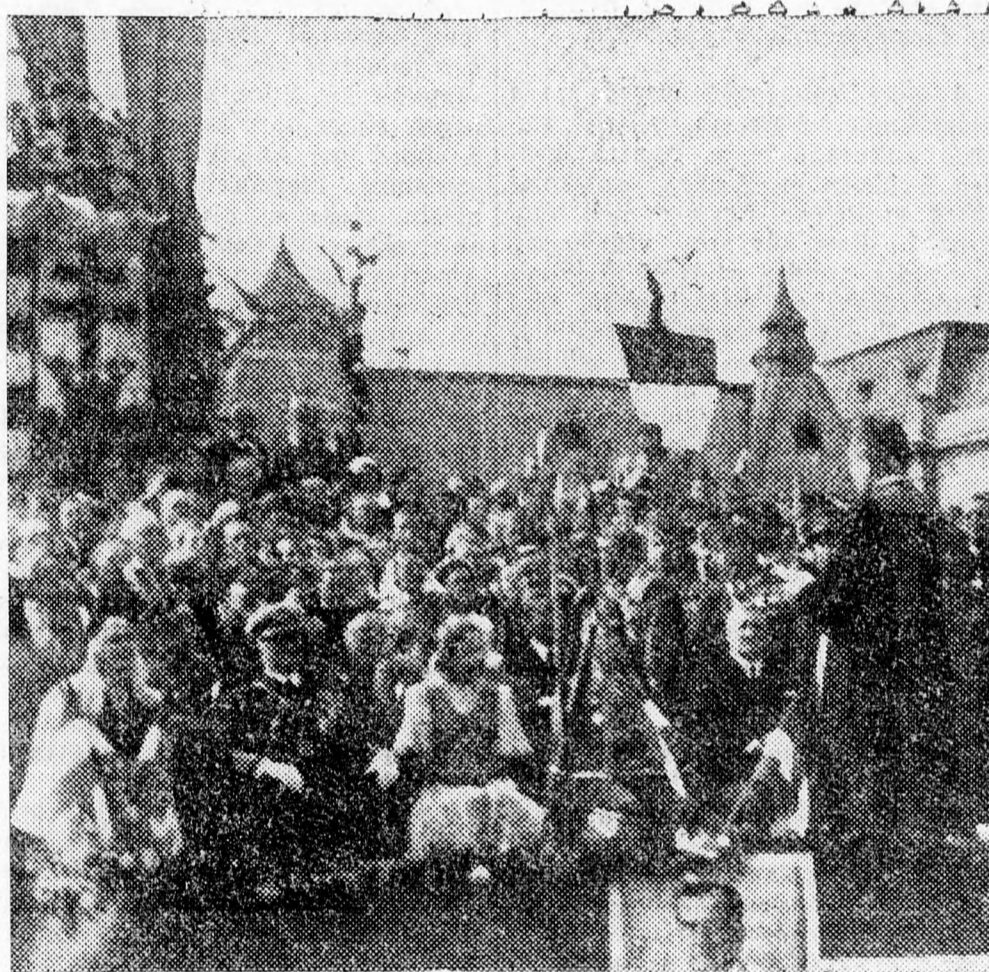
Dr. Schriffert Béla ünnepi beszéde

— Ez az ünnepnap arra való, — mondotta, — hogy az öröm mellett szent kötelességeinkre is figyelmeztessen bennünket. A kötelességek szent tudatát égesse ez az ünnepnap a szívünkbe.

— Mert mi is történt 1940 szeptember hatodikán azon a gyönyörű

nyomása alatt csak mélyebbre zárkóznak a lélekbe.

— Megtanultuk, — folytatta — hogy a haza nemcsak a föld, nemcsak az ég és a tájék, a nap, a virág, a kalászos róna, a levegő. Sokkal több ennél. A haza történelem, emlékezés, múlt, nagyság, dicsőség.

1940 szeptember 6-án dr. Schriffert Béla apostoli kormányzó helynök elsőnek üdvözli a kormányzói Párt a felszabadult Nagyvárad Szent László-terén

korábbi hajnalon? Leeresztett redőnyök mögött figyeltük, hogyan lopádkodik ki falaink közül az idegen katonaság, éppen úgy, ahogyan annak idején bírtokába vette a világháború és a forradalom aléltóságában heverő várost. Hosszu ideig tartott ez az aléltóság, egészen addig, amíg a magyar honvéd, hüvelybe eresztett karddal ugyan, de minden ellenállást elsöpörő elszántsággal és erővel rádobbanott a titkos határra és megindult az a gyönyörű áradat, amely vissza adta nekünk drága magyar hazánkat.

— Huszonkét évvel ezelőtt — folytatta — a fájdalom bódulatában az első időkben azt hittük, hogy mindent elvesztettünk. Csak lassan ébredtünk rá, hogy édesanyánktól tanult dalainkat, az ifjuság lelkes szent érzelmeit nem lehet kitépni erőszakal sem szívünkben, hogy a férfi öntudat szálai kiirhatatlanok a lélekben és a szenvedések, üldözöttségek

gyász és fájdalom is. Ezeknek az átélése. A haza út a földön mindenünk, amelyet ha elvesznek, sötétek a napalaink és álmatlanok az éjszakáink. De még ez is mind holt valami, csak hordozója az életnek, a magyar léleknek, amely földet művel, hazát véd és tart fenn.

— Ezt a hazai földet szeretni kell. Rajta ringott bölcsőnk, évezreden keresztül nemzedékek vére szentelte meg. Ez ad kenyeret, ez véd, ápol és eltakar, ha életünket Krisztusban befejeztük. De mennyivel inkább kell szeretni azt a magyar lelket, amelynek tisztasága, magyarsága, dicsősége a haza tisztaságát, nagyságát és dicsőségét jelenti.

— Politikusok, katonák, munkások, írók, akik közvetlenül hatnak erre a magyar lélekre, nagy felelősséget viselnek a vállukon, amikor érte, vele dolgoznak, reá hatnak és nevelik. Tudniuk kell, hogy minden cselekedet, minden tett, amely ezt a

magyar lelket elhomályosítja, félrevezeti, gyengíti, az a haza ellen követ el súlyos vétet.

— A magyar lélek kötelességtudó és helytálló lélek. Helytállott a Csonkaországban, ahol sokszor éhezve, lerongyolódva vállalta az összetört, lerombolt élet felemelését és újjépítését. De a megszállott területen is vállalta a magyar sorsot. Ha a magyar föld nem is adott hivatalt, nagy darab kenyeret, mégis helytállott, mert vértezett lélek volt. Nem filozófiával, hanem történelmi valóságban akarom megmutatni ennek a vértetzett lélek forrását: a magyar lélek vértetzettét a keresztény templomokból merítette.

— Mert ehhez a vértetzettséghez áldozatosság kellett. Igaz, enélkül nincs is igazi magyar lélek, mert áldozatosság és keresztény, az egy.

Csak az tudja megállani helyét, aki komolyan veszi a kereszténységét

— Az evilágból való bölcsesség az: mondja: ahol jó dolgom van, ott van a hazám is. A keresztény lélek vértetzettségével áldozatosság. Keresztény lélek nélkül a szenvedés, a tűrés csak nyögés, talán szűközódás, zugaolódás a sors ellen. A keresztény lélek szenvedése értelmes szenvedés: áldozat. Így szövődik össze a kereszténység és a magyar lélek. A mai idők szörnyű nehézségeinek viharában a fellonyosuló feladatok között csak az tud megállni, aki komolyan veszi a kereszténység szent parancsait. A történelem félreérthetetlenül mutatja, hogy összemorzsolódik az, aki ezeket a parancsokat könnyelműen félredobja. Ha a ma nemzedéke megtartja ezeket a parancsokat a családi életben, a gazdasági és közéletben, akkor biztosan átlábol a nehézségeken.

— Szent István, amikor a törzsi szervezettségben élő népből nemzetet akart teremteni, koronát kért a pápától. Ebből a koronából lett a magyar Szent Korona. Azért szent, mert szent volt első királyunk, akinek homlokát először érintette. Titokzatos erők áradtak ki ebből a Szent Koronából az egész magyar életre, annak minden vonatkozására. Jaj azoknak, akik ezt a titokzatos áradást megakadályozzák és vissza akarják szorítani a templomok falai közé. Ez a titokzatos áradás jelenti, hogy keresztények vagyunk, hogy a magyar élet keresztény akar lenni.

— Ezek az elvek, a Krisztus szent élet tesz képessé bennünket arra, hogy ezen a napon lelkiismeretvizsgálatot tartunk. Emlékezzünk vissza, hogy a megszállás idején milyen fogadalmakat tettünk. Hányszor elmondottuk, hogy a száraz kenyér is jó lesz, csak egyszer legyünk szabadok.

— Most elmúlt egy nehéz, szenvedésekben és nélkülözésekben eltöltött év. Következik egy nehezebb, még több nélkülözéssel és szenvedéssel. Az áldozatos magyar lélek felemelt fejjel, Krisztustól nyert erővel, hittel, bizakodva néz szembe ezekkel a nehézségekkel. Tudja, nagygyőzödése, hogy a Gondviselésnek, amely ezer évig vezette, irányította, terve van velünk. Tudja, hogy ez a mi jövőnk: biztosított. Ezzel a hittel és tudattal vállaltunk minden megpróbáltatást. Ez a fogadalom legyen a magyar lélek hálaéja ebben a szent órában — fejezte be beszédét dr. Schriffert Béla.

Az ünnepi szentmise után áldotta meg a Nemzeti Munkaközpont nagyváradai tagozatának szép zászlóját

Dr Géresy Léber János:

POLITIKAI SZEMLE

Molnár Kálmán prelátus-kanonok. Megható szavakkal emlékezett arra, hogy a keresztény és magyar nemzeti szellemben újjáéledő magyar munkás-ság szép jövő elé néz. A munka csak addig átok, amíg nem látjuk és nem tudjuk értelmét. A keresztény lélek megszenteli a munkát és áldássá teszi. Ennek a megszentelt munkának a jelképe legyen ez a zászló.

Az ünnepi mise végeztével a közönség kinn gyülekezett a Székesegyház előtti hatalmas térségen. Mivel mindenki úgy tudta, hogy a felvonulások be vannak tiltva, senki sem mozdult a térről: itt és így akarták megünnepelni: Szent László szobra körül a visszatérés feledhetetlen napját. A ragyogó déli mepsütésben tündéris látvány volt a sok szép magyar ruhás nő, fekete ruhás magyar nyakkendősférfi, a tisztakar, a csendőrség, a rendőrség kivényelt osztagai, amint perceként átmozdulatlanul álltak a Székesegyház előtt, arccal a szobor felé. Aztán lassu hőmpölygéssel megindult az emberáradat, a Nemzeti Munkaközpont zászló alatt csoportosult tömege, a magyarruhás nők csoportja, most már zászló alatt tömörülve, megindultak a Horthy Miklós-ut felé és lassu, ünnepies menetben vonultak az Országzászló elé, ahol déliben a koszorúk elhelyezése ment végbe.

Végig a főutcán, tündökölt a menet, s a várakozó közönség levett kalappal köszöntötte a nemzeti színű lobogókat.

Ünneplés és zenés őrsváltás az Országzászló előtt

Déliben háromnegyed 12 óra tájban már hatalmas tömeg hullámszórt az Országzászló előtti téren.

Háromnegyed 12 órakor a Nemzeti Munkaközpont küldöttsége vonult fel az Országzászló elé és elhelyezte koszorúját a talapzaton. Utána a különböző nőegyesületek, iskolák, társadalmi egyesületek koszorúzták meg az Országzászlót. A magyarruhás asszonyok, leányok, iskolásgyermek felvonulása színpompás képet nyújtott. Ezután a frontarcosok, majd a volt nemzetőrség tagjai vonultak fel zászlók alatt. A felsorakozott frontarcosok vezetője imát vezényelt, s a zenekar rázendített a Himnusra, miközben az Országzászló felett három repülőgép körözött.

12 órakor zenés őrsváltás volt az Országzászló előtt s hatalmas nézősereg előtt vették át az őrseget a polgárőrök. Megkoszorúzták a zászlót többek között a Nemzeti Munkaközpont, a Baross Szövetség is. A visszacsatolás napjaiban hősi halált halt Sulán János és Józsa Károly polgárőrök sírját a polgárőrökön kívül megkoszorúzták a Nemzeti Munkaközpont vezetősége és sok vírággal emlékeztek meg a város polgárai.

Az Országzászló előtt, élén a tüzharcosok zenekarával az Erdélyi induló hangjai mellett vonult el az ünneplés közönség.

Szódavíz

olcsón bármikor hieginikusan otthon készíthető.

Palackok és szénsavpatronok kaphatók és cserélhetők

TÖRŐK

vas-, testék- és háztartási cikkel kereskedésében.

Rákóczi-ut 2. — Bazár épület.

A világ közvéleményét még mindig erősen foglalkoztatja az a találkozó, mely Hitler és Mussolini között a keleti főhadiszálláson folyt le s az a 4 napon keresztül tartó megbeszélés, melyben rajtuk kívül a szovjet ellen felvonult haderők majdnem mind-egyik parancsnoka résztvett. Közlebbi részletek a lényegét illetően ezekből a megbeszélésekből nem váltak ismeretessé. Az a körülmény azonban, hogy alig egy hét múlva Churchill és Roosevelt találkozája után került sor ezekre a megbeszélésekre, azt látszik bizonyítani, hogy a tengelyhatalmak vezérei igen gyorsan akarnak és fognak is válaszolni azokra a nagyhangú kijelentésekre és fogadkozásokra, amelyek Churchill és Roosevelt hírhedt politikai vikendjével kapcsolatban hivatalos nyilatkozat formájában is elhangzottak.

A világ legnagyobb veszedelem a bolsevizmus. Nemcsak vallási, nemcsak kulturális téren, hanem minden területén és minden vonatkozásában az életnek. Ezt nem kell bizonyítani. Erre kár szót vesztegetni. Ezt tudja minden világosfejű, józan gondolkodó és becsületesen érző ember. Tudja ezt maga Churchill és Roosevelt is. Anglia sokáig előljárt a bolsevizmus elleni eszmei küzdelemben. Ha most mégis Anglia és Amerika is a szovjet gyors és határozott segítségét tartják a legfontosabb és a legsürgősebb feladatnak, ennek nem lehet más oka és magyarázata, mint az hogy Németország és Olaszország elleni gyűlöletük nagyobb józan belátásuknál s inkább vállalták a kétezeréves keresztény kultúra leghaladósabb ellenségével a barátságot és szövetséget, semhogy eltűnjék az, hogy Európa újjászülését népei megkapják méltó helyüket a nap alatt s a saját hitük, rendszertük, egyéni sajátosságaiknak megfelelő egyéni elgondolásaik szerint éljék egyébként becsületes és békés szándáku életüket.

Ez a gyűlölet izzik és sistereg minden szóban és minden gesztusban, mely az angolszász hatalmak vezetői részéről a szövetségesek felé megnyilvánul s egyre fenyegetőbbé válik. Nem lehet lesz majd tehát csodálkozni azon — s nem fogják bizonyára a túldoldalon se rosszszéven venni, — ha rövidesen a tengelyhatalmak is erőteljesebb válaszokat fognak adni azokra a fenyegetésekre, melyek irányukban mindgyakrabban elhangzanak. Mussolini és Hitler megbeszélései ezen a téren fogják éreztetni elsősorban hatásukat. S ha itt-ott a válasz kissé keményebb lesz, mint ahogy gondolták, ne panaszkodjanak majd. Mert azoknak, akik a kétezeréves keresztény kultúrát s Kelet-Európa népeinek nemcsak szabadságát és függetlenségét, de embérséges életét is készek feláldozni piszkos, önző, egyéni érdekeikért a bolsevista pokol oltárán, — nincs és nem lesz joguk panaszkodni akkor, ha ezek a halálraítelt népek úgy igyekeznek megvédelmezni magukat s úgy igyekeznek letörni és megsemmisíteni ellenfeleiket, — ahogy lehet...! Még ha egyetlen vértengerre is válik az egykor Szent Oroszország...

Ennek az erőteljesebb cselekvésnek

jeljei nemcsak az oroszországi harc-tereken, hanem másutt is mutatkoznak. Anglia nagy bosszúságára és szomorúságára megint megélenkültek a tengerek. Azokon az utakon, amelyek angol kereskedelmi hajók szoktak közlekedni, megint igen gyakran s igen nagyszámban tűnnek fel a német gyorsnaszadók s nem törődve a „félreletes erejű” hadihajók kísérettel, megteszik bizt, hogy egyetlen napon 25 megrakott kereskedelmi hajót lőnek ki a megrakott karavánból. Tűzfogatra ászámitva, ez kerek 150.000 bruttó-regisztertonnának felel meg. Az angolok jól tudnak számolni; könnyen ki tudják számítani tehát, hogy ha ez így megy tovább: egymaga Németország rövid 10—15 nap alatt annyi kereskedelmi hajóteret tud elpusztítani, amennyit Amerika egész 1941-ben nem lesz képes pótolni. De ne vegyünk két helet, vegyünk két hónapot: akkor is óriási ez a veszteség. S ebben van Anglia legnagyobb veszedelem. Megközelítőleg se tudja pótolni azokat a hajótervesztéseket, amelyeket ellenfelei okoznak neki. Amerika 1941-ben csak 1.25 millió, 1942-ben 3.5 millió, 1943-ban 5 millió bruttó-regisztertonna építését tudta vállalni. Ezzel szemben a tengelyhatalmak évenként átlagban 6—7 millió tonna hajóteret súlyesztenek el. Mi lesz ennek a vége? Mi lesz főleg akkor, ha Amerika nem fogja tudni szállítani a vállalt hajóteret sem? Mint ahogy bizonyára nem is fogja tudni, mert a jelenlegi „ideális” állapotok Amerikában sem fognak örökké tartani. Megzöldülések vehetők észre máris, zendülések szelei fújdogálnak s sztrájkok kezdik felütni a fejüket... Japán megmozdulására most nem is gondolunk. Pedig ez is esedékes már.

Nagyon is megértjük tehát, ha Londonban sokkal nagyobb ma az aggodalom az ország gazdasági és hadi ellátás tekintetében, mely egyedül csak tengeri úton lehetséges, mint volt az első világháború ideje alatt. Vegyük csak sorba az okokat! 1. 1914—18-ban az Atlanti Óceán nyugalmasnak volt tekinthető. Német támadó kötelékek nem igen merészkedtek ki a nagy tengerre. Most ellenben mindenütt ott vannak. 2. Az első világháborúban nem ismerték még a légi torpedókat. Most ezek okozták a legtöbb veszteséget. 3. Németországnak ma az egész norvég-dán-belga-francia tengerpart támaszpontul szolgál, ahonnan rövid úton, gyorsan tudnak támadni; akkor csak a német és belga partokról indulhattak el. 4. Az angol kikötők és hajógyárak ma nagyrészt romokban hevernek. Nincs hely, ahol kijavítsák a sérült hajókat. 5. 1914—18-ban Olaszország, Franciaország és Japán hajóhada segítséget nyújtott Angliának: ez most mind hiányzik. Sőt a legnagyobb részt Anglia ellen van. 6. A hajókaravánoknak óriási kerülőket kell megtenniük, míg Angliába érkehetnek, hogy a támadásokat valamilyen képpen elkerüljék. Ez az útmeghosszabbítás többhetes idővesztést jelent.

Summa summarum Anglia egyre rosszabb helyzetbe jut s könnyen és hamarosan bekövetkezik az az

idő, hogy kereskedelmi hajóparkja nem lesz képes a birodalom ellátására gondoskodni.

Kíváncsiak vagyunk, hogy ha ez az idő bekövetkezik, akkor is olyan nagy legény lesz még Churchill Angliában, mint most s úgy fog nyilatkozni a baráti államokkal szemben is, mint tette legutóbb Egyiptommal szemben. Ali Maher pasának Egyiptom volt miniszterelnökének személye nem tetszett az angol kormány. Egyszerűen azt követelte tehát az egyiptomi kormánytól, hogy szolgáltassa ki neki a „kellemetlen személyiséget”, majd ő gondoskodik az eltartásáról. Mikor erre Sirry pasa, Egyiptom mostani miniszterelnöke azt válaszolta, hogy ez az eljárás ellenkezik Egyiptom alkotmányával, Churchill röviden csak ennyit mondott: „Jugoszlávia is kiszolgáltatta Angliának Stojadinovicsot, a volt miniszterelnököt, pedig ez is belénkötött Jugoszlávia alkotmányosságába.”

Ehhez a mondathoz nem kell bővebb magyarázat. Ha magát legalább kormányosabbnak nevező ország (Anglia valóban az is volt!) miniszterelnöke így tud s így mer beszélni más népek legszentebb közjogi kincséről s így tudja lábbal taposni azt, ha érdekei ezt kívánják, akkor csak igérjen ő a nemzeteknek szabadságot és függetlenséget!... Egyetlen nép se akad, aki ezt elhiszi és komolyan veszi tőle.

A háboruba való beavatkozást ellenzők táborába egyre bővül és erősödik Amerikában azóta, amióta a szovjet társul szegődött az angolszász hatalmakhoz. Ujabban Reynolds, Eszak-Karolina demokrata szenátora, a szenátus hadügyi bizottságának elnöke jelentette ki: „Egyetlen egy fillért sem vagyunk hajlandók megzavarni annak a Sztalinnak a megsegítésére, aki felégette a templomokat, eltörölte a vallást és leöldözte a keresztényeket. Miért nem kezdik az Egyesült Államok és Anglia a nagy szabadság ajándékozást a Szovjetunióban és Indiában? Az Egyesült Államoknak saját ügyével kellene törődni ahelyett, hogy beavatkozik a világ többi népeinek a dolgába.”

Debrecenben is kárt okozott a vihar. Debrecenből jelentik: Debrecenben is súlyos kárt okozott a vihar. Sok ház pincéje tele van vízzel. Négy száz hibabejelentés történt a villamos aramszolgáltatás miatt.

Megkezdődtek a beiratások

Major Ákos szakiskolai igazgató nyilvános jogu, áll. eng. gyorsíró és gépirószakiskolájának 1941—42. iskolai év szaktanfolyamára. Jelenléteket szeptember 9-ig vesznek fel. Tantárgyak, egységes magyar gyorsíró, 10 ujjas ritmikus, vakírás, gépirás, kereskedelmi levelezés, helyesírás, Államvizsga, közérvényes állami bizonyítvány. Külön kezdő, haladó és beszedíró csoportok. Előkészít gyorsíró, gépirás és szépiartástanítót. Kerjen tájékoztatót. Modern berendezés. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 12. Álláskövetítés.

Érik a vízvezetési szabályrendelet

Irta: Kőszeghy József

(Első közlemény)

A Polgármester úr jóvoltából alkalom volt betekinteni a most készülő új vízvezeték-szabályrendelet irataiba. A szabályrendelet terv nem bujt még ki a kagylóból, mint Boticelli Vénusza, mert még temérdek pótlás és kiegészítés hálózata fátyolozza el a mű tökéletességeit, de annyit máris meg lehet állapítani, hogy a multéhoz képest óriási haladást jelent ez a munka, mert a szabályrendelet elfogadja azt az elvet, hogy minden ház annyi vizért fizessen, amennyit tényleg elfogyaszt. Ezzel a régi anomáliák jórésze eltűnik.

Ugy tudjuk, hogy a Polgármester úr meg akarja hallgatni a polgárság képviselőinek szavát is, ebben a rendkívül fontos és bennünket súlyosan érintő kérdésben. Jól ismervén a kérdésnek ugy az irodalmát, mint a gyakorlatát, néhány előterjesztést teszek itt, amelyekkel polgártársaimnak és a hatóságnak egyaránt jó szolgálatot szeretnék tenni. Arra kérem polgártársaimat, hogy amennyiben helyesebb módokat tudnának, szíveskedjenek azt, az érem mind a két oldalán gondos figyelembe vételével, a hatósággal, vagy a nyilvánossággal közölni.

Azt a városház urai bizonyára jobban tudják, mint én, hogy a jó városi szabályrendeletnek minden tekintetben igazságosnak, progresszívnek és közösségi szocializmus szellemétől áthatottnak kell lennie. Ez az utolsó megjegyzés annyit jelent, hogy a közművek létesítésének és fenntartásának költségeihez minden városi polgárnak tevésege szerint hozzá kell járulnia. Aki városban akar élni, ezt az élvezetet meg kell fizetnie. Jó levegő, az van a falun is.

Mit javasol a vízüzem? Az ellenőrző fővizmérőn át fogyasztott vizet fizesse a háztulajdonos, akit azonban a lakók túlkapásai ellen nem védelmez. Csak annyiban, hogy kívánatra egyes lakásokra a vízmérő felszerelhető. Azokon a városrészekben, utcákon és házakban, ahol a vízmérő nincs felszerelve, fenntartja a férőhely rendszert, mely a szabadvízfogyasztást férőhelyenként engedélyezi. Ez a mai budapesti rendszer alapelveinek hű másolata. Jegyezzük meg mindjárt, hogy ez a rendszer az üzemek kényelmes, de nem szociális, sem egészségügyi, sem urbanus szempontból nem megfelelő.

Ezzel szemben tisztelettel javaslom, hogy a város térjen vissza arra a rendszerre, mely a vízdíjakat általában a nyers házbérjövdelem százalékos arányában állapítja meg, az egész város területére, kivétel nélkül. Azokban a házakban azonban, ahol már felszerelték a vízmérőt, a tényleg elfogyasztott víz köbmétere után fizesse a háztulajdonos a vízdíjat, mely a lakókra áthárítandó. Az olyan házakban, ahol több lakó van, a havi vízdíjat a házbérek arányában kell a lakókra havonként

kivetni. A szabad vízfogyasztás mértékét nem a férőhelyek, hanem a lakásban állandóan tartózkodó személyek számarányában kell meghatározni. A vízfogyasztást, ahol több lakás van, szintén a nyers lakbérek arányában kell kivetni. Mind ez nagyon egyszerű százalékos számítással történhetik.

Tisztában kell lenni azzal, hogy a puóer vízóra, mint minden rideg kereskedelmi rendszer, nem progresszív és nem felel meg a közegészségügy érdekeinek sem. De legalább szaniszerűleg igazságos addig, amíg mindenki csakugyan annyit fizet, amennyit elfogyaszt. Am ez az elv azonnal megbotlik, mihelyt több lakás fogyaszt ugyanazon a vízórán át. Amíg tehát egy házban csak egy lakás van, a vízóra csalhatatlanul igazságos képet nyújt a fogyasztásról. De ahol sok a lakó, ott már nagyon sok zavar és visszaélés történhetik.

A MAGYAR HONVÉD NÉMET SZEMMEL

Willy Kahlert, a német véderő propaganda szaktanácsos tagja írta ezt a tudósítást.

A magyar csapatok a szó igazi értelmében váll-váll mellett harcolnak a németekkel a moszkvai világpestis ellen. A magyarok egyszer már véres harcokban védtek meg hazájukat a bolsevikiek ellen s büszkén vallhatják, hogy a német balti harcosokkal együtt elsőként vágták le a megsemmisülés hidrájának fejét.

Azok a férfiak, akik földszínű egyenruhájukban ma együtt küzdenek a mi tábori szürkékkel, az akkori harcok idején még gyermekek voltak, mégis jól emlékeznek minderre. Ha magyarokkal beszél az ember, mindenkitől csak ezt hallja:

— Szívesen harcolunk a bolsevikok ellen, mert ha ők győznének, a vörös terror sokkal borzalmasabb lenne hazánkban, mint amilyen 1919-ben volt. A bolsevizmus megsemmisítése minden európai nép magától értetődő kötelessége.

Ilyen egyszerűen, de egyben mely meggyőződéssel beszél minden magyar, akár tiszt, akár legénységbeli.

Szavaikból mindig kierződik a német katona iránt való tisztelet. Büszkék arra, hogy oldalukon küzdhetnek a bolsevizmus ellen.

Amikor éjjelután T. városba bevonultunk, a város lángokban állott, mert a menekülő vörösök felgyújtották. A magyar csapatok befejezték a reggeli támadáshoz való előkészületeiket. Járműveiket gondosan elrejtették, nehogy áldozatul essenek egy esetleges éjszakai repülő támadásnak, amelynek az égő város lángtengere jó látási lehetőségeket nyújthatna. Az örök felvonultak, hogy bajtársaik néhány óras pihenést biztosítsák. Kora hajnalban menetre készen állottak a páncélos és gépesített gyalogos oszlopok.

Valamennyien égnek a vágtyól,

A napokban olvastam a budapesti háztulajdonosok szövetségének egy hírlapiközleményét, mellyel a fővizmérőn át kiszabott és a háztulajdonost terhelő vízdíj rendszere ellen panaszokodik. Azt a megoldást ajánlja, hogy tegyék rá a vízmérőt minden lakásra és számlázzák a vizet a lakóknak. — Pusztán a háztulajdonos szempontjából ez volna a helyes. Ámde, ez az elv nehezen vihető keresztül, mert a vízmérő drága és ilyen nagy tömegben azok beszerzése és kezelése is sok nehézséggel jár.

Vizszont az is bizonyos, hogy a hatóságok a háztulajdonost védenie kell a lakók esetleges rendszertelensége, felületessége és gondatlanságával szemben. A vízóra arra való, hogy az oktan vizpazarlást meggátolja. Ugy kell lennie, hogy a közbizonyon pazarlását minden polgárnak, a lakónak is tudni és akarnia kell meggátolni. A legjobb iskolamester eme nyugati elvek oktatására, a felelősségben való kodifikált részvétel, tehát az esetleges vízfogyasztásért előírt kötelező fizetés. Akinek fizetnie kell, az jól fog vigyázni magára és a vízhalózata szerelvényeire.

(Folytatjuk.)

M. Antalffy Margit

balett- és tánciskolájában a beiratások megkezdődtek. Gyermekek és felnőttek részére. — Külön tisztviselő kurzus. Iratkozni a táncintézetben lehet (Sas-passage) délután 3 óráig.

Főiskolai hallgatók jelentkezhetnek a budapesti Erdélyi Diákothonba

A jelentkezés határideje szeptember 6.

A Vallás és Közoktatásügyi Minisztérium megbízásából felhívjuk az Erdélyből származó egyetemi és főiskolai hallgatókat, akik Budapesten akarják kezdeni, illetve folytatni tanulmányukat, hogy amennyiben az Erdélyi Diákothonba felvételt igényelnek, a alulírottán jelentkezzenek, illetve kérvényüket az alanti címre küldjék.

Irodánk az Erdélyi Férfiak Egyesülete helyiségében Budapest, VIII. Rákóczi-ut 15. II. e. naponként délután 5-6-ig áll rendelkezésre.

A szükséges úrlapokat, valamint felvilágosításokat itt megkaphatják.

Akik a mult tanévben az Erdélyi Diákothonok egyikében rendes lakóként szerepeltek, szintén kötelesek a lakásigénylésnek eleget tenni, melyhez szükséges úrlapokat és felvilágosításokat az otthon gondnokainál megkaphatják és hozzájuk benyújthatják.

Az újonnan jelentkezők számára a kérvények beadási határideje szeptember hó 9.

Tanulmányi előmenetelüket valamennyien kötelesek igazolni az értekezési bizonyítvány, illetve lecke-könyv bemutatásával.

A menza, tandíj, stb. segély kérvényeket az illető egyetem, illetve főiskola diákjelölti irodájához kell benyújtani.

Felhívjuk az erdélyi egyetemi és főiskolai hallgatók figyelmét, hogy bármilyen tanulmányi, vagy segélyezési ügyben, valamint sérelmeikkel bizalommal hozzánk forduljanak, mert a Vallás és Közoktatásügyi Minisztérium határozata alapján a V. K. Min. Egyetemi osztálya magánszemélyeket nem fogad. Mindenemű kérdés csak a fenti iroda közvetítésével nyerhet elintézés.

Budapest, 1941. szeptember hó 4-én. A Vallás és Közoktatásügyi Minisztérium megbízásából: Sárosy Béla s. k. Zárai Lukács s. k.

Megszüntek a foglalkozást közvetítő ipar gyakorlására szóló zsidó iparendedélyek

A kereskedelmi miniszter leiratot intézett az illetékes iparhatóságokhoz, akiknek figyelmét felhívta a zsidótörvény rendelkezésére, amely szerint a foglalkozást közvetítő iroda fenntartására, illetve bármiféle foglalkozást közvetítő ipar gyakorlására zsidónak adott iparjogosítványok érvénye 1940. december 31-én megszűnt. Ennek ellenére egyes törvényhatóságok területén zsidó személyek ma is folytatnak foglalkozásközvetítést iparendedélyük birtokában. A miniszter utasította a hatóságokat az említett iparendedélyek bevonására és felhívta figyelmüket, gondoskodjanak arról, hogy az érdekeltek iparuknak gyakorlását az engedély bevonását elrendelő véghatározat jogerőre emelkedésére való tekintet nélkül azonnal hagyják abba. (Magy. Tud.)

Bármilyen
mérleg javításért,

forduljon bizalommal

Farkas József

mérlegkészítőhöz

Nagyvárad, Szent János utca 9.

Liszt Ferenc nemzetközi nagysága

A Koronázó Főtemplom együttesének hangversenye elé

A legújabb idők hangversenyműsorának összeállításánál történelmi távlatok kerülnek egymás mellé. Egységesen összefoglaló műsorokra irányul a figyelem. Így kerül a kultusz fogalma lassan előtérbe.

Mikor a kultusz fogalmával foglalkozom, távol áll ettől minden beteges imádat. A kultusz nem feltétlen hódolat, csak érdeklődés a zeneköltő egyénisége iránt. Mélyebb betekintés a zeneköltő lelki világába. Ki ne ismerné Salzburg fanatikus féltékenységét, Mozart kultuszát, Bécs Beethoven rajongását, Wagner Bayreuthi szentélyét. Brahms Jánost hiába bojkottálja kora és kritikusai, markáns egyénisége körül rajongók tábora csoportosul. Max Reger halála után rövidesen nevével elnevezett társaság alakul Jenában utóór stílusának ápolására. Bruckner Antalt az utóbbi évtizedek rehabilitálták s ma kultusza vetekedik a klasszikusokéval. A kultusz természetével együtt jár, hogy a kedvelt szerző műveiből állítanak össze egységes műsorokat.

A közelmúlt kultuszainak történetében szinte páratlan a maga nemében az a bűnös indolencia, mellyel a kor szellem Liszt Ferenc egyéniségét hallgatta agyon. Míg kortársa és szellemének kiépítője Wagner Richard a személyi kultusz olyan fokát éri el, mely már a fanatikusok határára mozog Liszt tevékenységét korszakujtó egyéniségét agyonhallgatják, anélkül, hogy észrevennék eljárásuk mennyire a történeti hűség ellen elkövetett mulasztás.

Lisztet a maga ideje teljesen félreismerte. Még a környezete is, kik pedig fejlődési irányvonalukat neki köszönheték. Előadói kvalitásai úgy elvakították az egész világot, hogy zeneszerzői nagyságát nem tudta értékelni. Hogy életének több szakában tisztán a zeneszerzésnek élt, ezt a legjobb esetben a zongoraművész megbocsátható kedvtelésének minősíthette. A világi könnyedségével hódító művész varázsa túl nagy volt, semhogy a belső értékek mélységét meglássák a külső siker káprázatos reflektor fényében. Előadóművészek királyaként ünnepezték és a zeneszerzőt csak annak az arányában értékelték. Zongoraműveit ő tartotta a keresztvíz alá és sokáig csak megbámult értékei voltak a zongorairódaomnak.

Halála után kezdtek nem sejtett értékeit kihámozni a partitúráiból. Wagner Richard sem hitte sokáig, hogy Liszt Ferenc valóban történelmi jelentőségű. Wagner történelmi páfordulása adott új irányt a történelem kritikájának. Maga is ráébredt arra, hogy apósa volt, legalább is olyan zeneszerző, mint előadó. A tisztán látók, a történelmi távlatban mind függetlenebb esztétikusok kezdik felismerni, hogy valóban történelmi alakkal állanak szemben. Ez a rehabilitáció még nem volt egyenlő a kultusz fogalmával, de igazolódott Liszt Ferenc utóór egyéniségével szemben.

Liszt nem kitaposott utakon haladt, utóór misziót teljesített. A színikonk költemény új típusát és stílusát váltotta valóra, amelyet előtte senki sem ismert, uj kifejezés zongorastílus lehetőségeit ne mis említve. A romantikus iskola stílusa már meddő magaslatocon trespdít. Chopin és Schumann után úgy látszott már nem lesz mondánivalójuk a zongoristáknak

Liszt egy csapásra megtörte a bezáródott keretet. A klaviatura kiterjesztésével zenekari hatásokra emeli a zongora eddigi kifejező erejét. Zenekari egyénisége, hangszeres kifejező ereje oly vulkanikus erejű, hogy sokaig uralkodik az énekkari műveiben is. Krisztus oratoriuma egész új utakra tereli az oratorium fogalmát és egyéni harmonikus egységbe a zenekara s énekkari hatásokat.

Egyenesen reformatori erejű volt a hangszerelés terén. Itt csak Berlioz nevezhető kortársai közül kifejezési módjainak erejében, de ő is erősen Liszt hatása alatt állott. Liszt dallamvilága egyenesen új lendületet ad az eddigi kitaposott klasszikus és romantikus formáknak. Rövid markáns formacsoporthokra tagozza és kizárja vele a terjedősséget. Mesteri kézzel formál át idegen dallamokat és témákat. Átiratai ma is egyedülállóak a zongorairódalomban. Az új dallamvezetés, új összhangokat termel. Amit kromatika és enharmónia terén alkot, Wagner Richardnak is tanúságul szolgál. Ritmus terén a magyar zene faji jellegével frissítette fel a már ellaposodó zenei formákat. A magyar zenét nemzetközivé Liszt Ferenc avatta.

Liszt Ferenc neve egy darab történelem. Liszt Ferenc művészete az egész kulturvilágé. Liszt Ferenc nemzetközi volt, mint előtte senki és utána is csak igen kevesek. Lényének francias finomsága, szellemének német mélysége és alapossága elfelejtették a világgal, hogy ereiben magyar

vér csergedez. A magyar Liszt Ferenc mégis utat tört magának a köztudatban művein keresztül. A magyar zenével ő ajándékozta meg a világot.

Ma már elértük, hogy nincs hét, amikor valahol Liszt mű fel ne hangozzék a rádió hullámain keresztül. Liszt Ferenc divatba jött, felfedezték. A zenetörténet ma már Wagnert és Lisztet kortársaknak nevezi. Ma már kristálytisztán és megdönthetetlenül áll előttünk, hogy Liszt volt mint zeneszerző hatással Wagnerre és nem fordítva. E két nagyság közötti találkozás nemcsak barátság volt, hanem két homogén lélek egymásratalálása.

Olyan lelki közösséget kell megállapítanunk, melynek nevelőértékét lehetetlen fel nem ismerni. A lángelmék tragikum, hogy koruk mindig forradalmároknak bélyegzi. Wagner mennyi megaláztatáson megy keresztül Tanhausertől kezdve egész pályáján keresztül. A nagyelkü önzetlenség történeti ténye Liszt Ferenc lelkesedése, amellyel Wagner műveit diadalra vitte a maga egyéniségének rovására. Talán így történt meg, hogy ő szorult háttérbe, mert ennyi önzetlenséget egy egyenértékű lángelme részéről még nem mutatott fel a zenetörténelem.

Egymást egy kanál vízben megfojtani, ez a zsenik tragikum. Liszt nem volt ilyen kicsinyesen gondolkodó, nem kötött alkut, alacsony kalmárelkü emberekkel. A maga nagysága tudatában tudott hinni a másik nagy művész jövőjében és halhatatlanságában. „A te barátságod életem legfontosabb és legjelentősebb eseménye” írja egyik levelében Wagner Richard. Liszt saját műveinek terjesztésében szokatlan szerénységet mutatott. „En várhatok” mondotta barátainak sürgetésére. —

Iskolai- és aktataskák

kefék, fogpaszták, fésűk, iskolai kazetták, esernyőkben legolcsóbb a

D'OR Rákóczi-út 18.

Keresztény üzlet

Wagner meggyőződésének tanubizonyosága az a levél, melyet Wittgenstein hercegnőhöz írt 1854-ben: „Nem tudok elég hangosan panaszt tenni arról, hogy Lisztet nem értékeli annyira, mint amilyennek én szeretném. Tanúsítom, hogy Liszt többet jelentett az én számomra, mint én az ő számára — ami végeredményben egész természetes.”

Megható játéka a sorssnak, hogy ez a két barát halálban sem távozott el egymástól, mindketten Bayreuth szomorú fűzei alatt pihennek. A magyar föld szülőtte bár idegen földben pihen, de onnan is hirdeti a magyar zseni nemzetközi erejét és nagyságát és a magyar lélek nobiles önzetlenségét.

— ss.

Kivilágított vács és a kivilágított szívek

Nagyvárad. Saját tud. Pénteken este alkonyatkor nem engedték le az ablakok redőnyét, nem oltották el nagy sietve a villanylámpákat, sőt: több üzlet kirakatában is kigyultak a rég nem látott színes villanygölk: a hazatérés, a trianoni határ egy része porbahullásának első évfordulóját ünnepezték és a felső hatóságok megengedték, hogy éjjel 11 óráig a boldog békesség hangulata áradjon el a váradi utcán: a világosságban is.

Rendesen — az elsötétítés miatt, — kilenc óra után már áll jár valaki az utcán. Pénteken este színes korzó hullámmozott a főutcán és a sokaság boldog örömmel sütkérezett a villanyfényben. A város felgyújtatta a kishid-fő lámpát és reflektorfényben tündökölt a Szigligeti Színház homlokzata is. Fényben fürdött az Országzászló környéke s a Szent László templom tornyára kitűzől nemzeti színű zászló messze hirdette a nagy napot. Az esti fényességben úgy lobogott a három drága szín az ősi tornyon, mint a nagy és gazdag történelmi múlt s az előjövendő, igéretteli jövő gyönyörű szimbóluma.

Este 11 órakor aztán elaludtak a lámpák, hazaszéledtek a sétálók és csend, békességes nyugalom borult a város fölé. A sötét éjszakában azonban ott dobogott a sok magyar szívben a bizalom és eltökéltség: hogy az új magyar évnél még eredményesebbnek, termékenyebbnek, gazdagabbnak kell lennie, mint ez az első volt. A kivilágított város elsötételett este 11-kor, de ez a hit ott világított az ünneplésben átforrásodott magyar szívekben.

Ne is hunyjon ki ez a fényesség soha!

(h. ö.)

Fotokópiáját

percek alatt
REVUE FOTO
készíti

Rákóczi-út 3. Hevman udvar

Öszinte beszélgetés Jeney Rezsővel a NAC elnökével az alispáni fogadószobában

Nagyszabásu elgondolások, a váradi sport jövőjéről

Nagyvárad. Saját tud. Tegnapelőtt a polgármesteri, tegnap az alispáni előszobában találkoztunk a NAC népszerű elnökével, amint éppen a hivatalokat járta. Természetesen nem a saját ügyében, erre egyre kevesebb ideje jut. Hát igen, nagycsapat lett a NAC, a nagycsapatok tengernyi gondjával és bajával együtt...

— Mi járatban, elnök ur? — kérdeztük az alispáni fogadószobában a város egyik legelfoglaltabb emberét.

Rövid gondolkodás után beszélni kezdett Jeney Rezső elnök s mi ebben a pillanatban megérezte, hogy ma egy egyesület, különösen a NAC elnökének lenni nemcsak megtiszteltetés, hanem fáradtságos, áldozatos munka, összekötve sok más gonddal is...

— Hát kérem, igen nagy dolgok-ról van szó, — kezdte nyilatkozatát Jeney elnök. — Az Elektromos beolvasása után egy másik egyesület is tett tapogatózó lépést a beolvasás érdekében. Ez adta nekem a gondolatot, nem lenne-e helyes, sőt talán egyedül helyes és célravezető, ha az összes nagyváradi egyesületek beolvadnának a NAC-ba?

— Mert kérem, mi a helyzet most? Van egy csomó egyesület — folytatódik a monológ, — mindegyik támogatás nélkül. Még megszervezett, díjat fizető tagjaik sem igen vannak s ha vannak is, igen csekély számban,

ami alig jön számításba. Ha a beolvadás megtörténne, egy egyesület lenne a városnak, azt azonban támogatni kellene a hatóságoknak, a városnak, hogy ez az egy egyesület megismosodjék s ez az egy egyesület az összes sportágakat üzhethetné, egészen bizonyos más eredménnyel, mint így, a mostani körülmények között, szétforgácsolva, szervezett közönség és támogatás nélkül. Valamit feltétlenül tenni kell, ha nem akarjuk veszni hagyni a nagyváradi sportéletet.

Ezután a városi hivatalos körök szinte hihetetlen közönyéről beszélt Jeney elnök s mi úgy éreztük ebben a pillanatban, hogy szavai mögött nemcsak keserűség, hanem bizonyos elkedvetlenedés is húzódik meg.

— Csak nem kedvetlenedett el, elnök ur? — kérdeztük.

Keserű mosoly volt a válasz. Kis idő múlva így folytatta Jeney elnök.

— A végletekig én sem bírom, mindenesetre megkísérliünk mindent, reméljük, sikerülnek a dolgok...

Ebben a pillanatban a titkár jelentette, hogy vitéz Nadányi János alispán várja a NAC elnökét.

A fogadásról kilépő elnök arcából azt olvastuk le, hogy olyan nagy baj nem lehet, a beszélgetés igen kedvező lehetett. Igaz, hogy legalább az alispáni székben — szeptember ül...

(P. L.)

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZILÁGYI DEZSÓ-UTCA 5 SZÁM.

ELŐFIZETÉSI ARAK: Egész évre 30.
félre 15, egy óra 2.50 pengő
Egyes szám ára 10 fillér
Vasárnapi szám 16 fillér.

Telefon: 12-27.

Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.
Kéziratokat nem örzünk meg és nem
adunk vissza

A jó kereskedő üzleti költségeinek előirányzásánál a kirakat üvegének biztosítására is gondol. A helytelen takarékoság a legnagyobb fénytűzés. — Az 1857-ben alapított legrégebbi magyar biztosító magánvállalat, az ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG (központja: Budapest, IV. Vágadó-tér 1.) helybeli főügynöksége, illetve képvisellete készséggel ad felvilágosítást minden biztosítási vonatkozású ügyben.

TANÉVNYITÁS AZ ÁLLAMI KERESKEDELMI LEÁNYKÖZÉPISKOLÁBAN. A m. kir. áll. Zrínyi Ilona kereskedelmi leányközépiskola 1941. szeptember 8-án délelőtt 11 órakor tartja a tanév ünnepélyes megnyitását, amelyre minden szülő és az iskola barátait ezton hívják meg. Az ünnepélyes megnyitót előt felekeztentként évnvítő istentiszteletet lesznek. A tanítás szeptember 9-én reggel 8 órakor megkezdődik.

Cserépkályhák
árak modern fa- és szénfűtéses vagy
Hartmuth rendszerre. Reggel még 18.
fok melege lesz.
TESTA cserépkályha lerakat
Szaniszló-u. 68.
Telefon 14-24

BUDAPESTEN ÉS KÖRNYÉKEN BEVEZETIK A KENYÉRJEGYET. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A közellátásügyi miniszter rendeletét adott ki a liszt, kenyér és sütőipari termékek forgalmának és fogyasztásának szabályozásáról. A rendelet értelmében szeptember 22-től kezdve Budapesten és környékén bevezetik a kenyérbélyegvet. A rendelet a hivatalos lap mai számában jelenik meg.

A kétszázadik betegnek adott vért Csillag Lajos volt marathoni futó. Budapestről jelenti: Csillag Lajos volt marathoni futó, aranyművész, jelenleg énekes segédszínész, most adott a kétszázadik betegnek vért.

FÖLDRENGÉS VOLT BUKARESTBEN. Bukarestből jelenti a MTL: Pénteken délelőtt 10 óra 23 perckor Bukarestben jól érezhető földrengés volt. A földrengés kiindulópontja Bukaresttől körülbelül 150 kilométerre volt.

Lefoglalták Románia gyapjúkészletét Berlinből jelenti: A Délkeleti Hírszolgálat jelenti Bukarestből: A gazdasági ügyi miniszterium rendelete alapján Románia egész gyapjúkészletét lefoglalták a gyárakban lévő készletek kivételével minden gyapjút a megállapított áron be kell szolgáltatni. (MTI)

Fémipari középállalat hosszabb gyakorlattal bír, német nyelvet is beszélő őskeresztény

kohómesteri és tömönlőmestert

keres. Ajánlatokat IKARUS Rt. Budapest, XIII., Országbíró-u. 26-b.

Szent László

Püspök-gyógyfürdő

Nagyvárad mellett.

Leszállított utószezon penzio és szobaárak

60 év óta használják eredménnyel 42° C. rádiumos, kénes hőforrásait
Forró iszappakolások, villany-szénsavas fürdők

Erdély egyetlen hullámfürdője!

Prospektust, árjegyzéket küld a fürdő igazgatóság.

Intézményesen oldják meg a kijelölt textilnagykereskedők tökeellátását. A kijelölt textilnagykereskedőket az utóbbi időben súlyos feltételű kölcsönajánlatokkal hálmozzák el. A budapesti Kereskedelmi és Iparkamara felhívja az érdekelteket figyelmébe, hogy a kijelölt textilnagykereskedők tökeellátásának megoldása intézményesen történik és ezért az érdekeltek várják be a hivatalos helyről jövő intézkedéseket.

LEÁNYTANONCOK BEIRÁSA. Felhívom mindazokat a kereskedőket, akik leánytanoncokat alkalmaznak, hogy beiratás végett sürgősen jelentkezzenek. A tanítás 1941. szeptember 9-én délután 3 órakor már megkezdődik. Az iskolai év-ünnepélyes megnyitását, ami előt felekeztentként istentiszteletet lesznek, hétfőn, 8-án délelőtt 11 órakor tartjuk az iskola (Dudek-u. 3 sz.) dísztermében. Nyomatékosan felhívom a munkaadók és tanoncok figyelmébe az ipartörvény (1922: XII. t.-c.) rendelkezésére, amely szerint a tanuló csak akkor szabadítható fel, ha a kereskedő leánytanonciskola igazgatója kiadja az iskola elvégzését igazoló bizonyítványt.

Szeptember 5 és 11 — piros betűs nap Kolozsvár történelmében. Kolozsvárról jelenti: A visszatérés évfordulójának megünneplésével kapcsolatban Kolozsvár polgármestere felhívást intézett a polgársághoz. A lendületes, szép felhívásban dr. Keledy Tibor polgármester többek között a következőket mondja: „A kard, amely századokon át nemcsak Szent István Magyarországnak, hanem egy féldrész kereszténységének volt hősi védelmezője, évezredek határainkól messze most ismét erős magyar kezekben villog. Ez a kard nemcsak elődökre büszke halálmegevetéssel röptelt ki hüvelyéből, hogy újból megvédje azt, ami ezer éven át a miénk volt és szövetségeseivel együtt leszámloljon a kereszténység ellenségeivel. A magyar honvédelmet most egy éve tíz ifjak először látták, tíz idősebbek, a világháború kipróbált harcosai pedig a magatok harcos, áldozatkész ifjuságát találták meg bennük, amikor huszonkét év után erre a sok szenvedést és megalázást eltűrt földre léptek. Ez a két nap: 1940. év szeptember 5-ike, amikor Északerdélynél átlépték a ledöntött trianoni határt és szeptember hó 11-ike, amikor Mátyás király városa Kolozsvár mámoros örömben zászlódíszbe állított fogadtatásukra, felejtetetlen minden magyar előtt, aki az Istent és az igazságra vetett rendíthetetlen hittel ezeket a napokat megérte. Nemcsak őket ünnepeljük, nemcsak rájuk gondolunk hálatelt szívvel, hanem önmagunkat, multunkat, magyarságunkat beszéljük meg, amikor szívünkben igazán pirosbetűs ünnep emeljük ezt a két napot: szeptember 5-ét és szeptember 11-ikét.

A NEMZETI MUNKAKÖZPONT Szeptember 6-iki ÜNNEPELYÉNEK MŰSORA: 1. Magyar Hízekegy, előadja az Építőmunkás Dalkör. Vezényel Soós András karnagy. 2. „Felszabadultunk!” ünnepbeszéd, tartja Szabó János NMK elnök, felsőházi tag. 3. „Székely Himnusz”, előadja az Építőmunkás Dalkör. 4. „Egy éve már” szavalt, írta és előadja Rózsa József. 5. Magyar tánc, előadja Fudally Marnyika. 6. Szavalt, előadja Boros László. 7. Betegsegélyző Oratórium, jelenet, előadják a Munkásifjak műkedvelői. 8. Petőfi egyveleg, előadja az Építőmunkások Dalköre, vezényel Soós András karnagy. 9. Szavalt, Kossuth üzenete, írta Tóth István, előadja Rusz József. 10. Táncokomikum, előadja: Piszula Irénke. 11. Neked volt igazad, drága jó Apám, szavalt, előadja Pözmán Mária. 12. Zárószó és Himnusz, előadja az Építő Munkások Dalköre. — Az ünnepély pontosan este 8 órakor kezdődik, amelyre magyar testvéri szeretettel várunk mindenkit.

PERTRIX száraz telepek kaphatók Bodor László

körzetképviselőtől Nagyvárad, Szent László-tér 1.

Esküvői hír. Török Béla festék- és vaskereskedő bájos leányát Esztikét vezető oltárhoz Lamanes László, a Petőfi-nyomda művezetője a Barátok-templomban folyó hó 6-án, szombaton este 6 órakor, melyre ezton is meghívják jóbarátaikat és ismerőseiket.

DOLGOZIK A GPU. Rómából jelenti (MTI): Mint a Giornale d'Italia külön tudósítója az ukrainai arcvonalról jelenti: Kiebben a GPU kivégzett 300 embert mert nem akartak résztvenni az erődítési munkálatokban. (MTI)

Egy francia polgári repülőgép hegycsúcsnak repült és lezuhant. Vichyből jelenti: (NTI) Csütörtökön Cremieu közelében a francia polgári légiközlekedés egyik gépe a ködben nekiment egy hegycsúcsnak és lezuhant. Fesmann francia repülővezetési és légvédelmi kerület vezérkarának tagja, Longevillelt repülőkapitány az elsőszámu körzet vezérkarának tagja, valamint a gép vezetője és rádióosztály vezetője meghalt. (MTI)

A Dreher Haggemacher Nagyvárad Sörgyár Rt. igazgatósága, felügyelő bizottsága és tisztviselő kara mély részvétellel jelenti, hogy

Dr Szemes Ferenc úr

a vállalat felügyelő bizottságának tagja f. hó 5-én váratlanul elhunyt.

Közvetlen egyénisége és a vállalat érdekében kifejtett munkássága és érdemei el nem muló emlékként élnek szívünkben.

A Szent Orsolya-rend nyolcosztályos leánygimnáziumának és tanítónképzőjének a Veni Sancte-ja f. hó 15-én reggel 9 órakor lesz. Növendékeink felekezeti különbség nélkül jelennek meg a jelzett időben. Utána ünnepélyes évmegnyitás. Az első tanítási nap szeptember 16.

BEZÁRT SVÁJCI KONZULATUMOK. Bernből jelentik (NTI): Mint hivatalosan közlik, szeptember elsejével bezárták a le havrei, lyoni, antwerpeni, rotterdami, bordeauxi svájci konzulátumokat, valamint az oslói főkonzulátust. (MTI)

A Nemzeti Munkaközpont Kubikos Szakosztálya vasárnap délelőtt 11 órakor fontos szakmai értekezletet tart a Munkaközpont székházában. Kérjük a tagok pontos megjelenését. Elnökség.

LABAPOLÁS PODEOL
UJ MODJA
megvédi a bőrt minden káros hatástól
pöfledéstől, kipálástól,
izzadáástól, égelő érzéstől,
a bőr láplálta, fűssén, puhtón tarha,
a törést bámulatosan könnyű.
Ára: 12.150.
szaküzletekben kapható, ingyen mintát küld a gyártó.
Csanda gyógyszerár, Nagyvárad.

BETÖRÉS AZ ELSŐTÉTITES ALATT. Miskolcra jelenti: Król Dezső 38 éves miskolci asztalossegéd augusztus 30-án az elsőtétítés ideje alatt betört Miklós Valéria magánzónó lakására. A rendőrség most elfogta. Az ügyészség még nem döntött, hogy ügyét statáriális bíróság elé utalják-e?

CSIKMEGYÉBEN IS ELTILTJÁK A ZSIDÓKAT AZ ÁLLATKERESKEDELEMTŐL. Marosvásárhelyről jelenti: (MTI) Csikszerecén a főispán elnöklésével értekezlet volt. Azt kívánták, hogy Csikmegyében is tiltásuk el a zsidókat az állatkereskedelemtől. Az értekezlet ebben az értelemben hozott határozatot.

Halálozás. Özv. Csepregha Miklósné szül. Kotesz Hóna 67 éves korában meghalt. Temetése vasárnap délután 5 órakor lesz a Haller-kapornából. — Harangi Zoltán Imre 13 éves korában meghalt. Temetése vasárnap délután 2 órakor lesz a Vitéz-utca 36. számú gyászháztól. (Concordia.)

SULYOS ÍTELETEK FRANCIAORSZÁGI KOMMUNISTÁK FELETT. Vichyből jelenti: (NTI) A riomi katonai törvényszék 17 kommunista államellenes porében hozott ítéletet. Két vádlottat tízévi, négy vádlottat ötévi kényszermunkára, a többieket egytől ötévig tartó börtönrre ítélték. (NTI)

Beivárosi mozgóban

Vasárnap utóljára:

Pénz áll a házhozHétfőtől: **A párbaj** PUSKIN remekműve.

Korona filmszínház

Telefon: 13-51.

Nagy ünnepi új műsor

Rendes helyárak.

Apolló filmszínházban

Vasárnap utóljára:

Halálos tavaszHétfőtől: Lukács M., Nagy István, Kiss Ferenc
Elnémult harangok**Az új postai, távirói és távbeszélői díj-szabás**

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter rendeletet adott ki, amely a posta, táviró és távbeszélő díjszabás egyes díjtételeit megváltoztatja. Belföldön a levél 20 grammig 12 fillér, 40 grammig 16, 250 grammig 20, 500 grammig 30 fillér. Németországba, a Cseh-Morva protektorátusba, Lengyelországba és Horvátországba 20 grammig 60 fillér, ezenfelül 20 grammonként 24 fillér. Olaszországba és gyarmataiba, Szlovákiába, Vatikánba 20 grammig 40 fillér, ezenfelül 20 grammonként 30 fillér, egyéb külföldre 20 grammig 50 fillér. A levelező lap bérmentesítési díja helyi forgalomban 8, távolsági forgalomban 12 fillér. Külföldre Németországba, Lengyelországba, Vatikán államba 24 fillér. Egyéb külföld-

A kölcsönkért kastély

Pekár Gyula hallatlanul mulatságos regénye, filmre írták Békeffi I. és Stella Adorján.

Főszereplők: Tolnay Klári, Turay Ida, Vaszary Piri, Rajnay G., Kabos Gy., Juhász J., Maklary Z., Dr. Hosszu Z., stb.

Legújabb hirdató.

re 30 fillér. Ajánlott levél: belföldön helyi forgalomban 30 fillér. Váltások történtek a postadíjszabások egyéb tételeiben is. Belföldi forgalomban a távirat szavankénti díja 12 fillér. A legkisebb díj 120 fillér. A díjtételekben beállt egyéb változások a Budapesti Közlöny szombati száma közli.

árakhoz legfeljebb 20.— P.-t számíthat fel 10.000 kg.-kint.

Ezen összeget csak az a tüzfakereskedő számíthatja fel, aki

a) iparjogositvánnyal rendelkezik, b) az eladott tüzfát nem maga termelte ki és közvetlenül termelőtől saját számlára vásárolta és saját nevében adja el.

Hitelben történő eladásnál 30 napra sem kamat, sem más címen külön összeg fel nem számítható.

Részletes árak következő számunkban.

Aprítatlan tüzfának helyi piacon, vagon-tételben, fuvarlevél-súly szerint:

közvetlen fogyasztó részére (pék, ipari üzem stb.)

olyan kiskereskedőknek (pincés, udvaros stb.) akik forgalmuk túlnyomó részét nem vagon-tételben, hanem helyi telepes kereskedőtől fuvar-tételben szerzik be, való eladásá-

nál a „termelői árakhoz“ legfeljebb 30.— pengő számítható hozzá 10.000 kg.-kint.

Közszállításoknál, illetve versenytárgyalás alapján történő beszerzés esetén ezen 30.— P. felár csak akkor számítható fel, ha a beszerzendő (versenytárgyalásra meghirdetett) mennyiség 50 normál vagon meg nem halad.

Részletes árak egyik következő számunkban.

Telepes kereskedői árak

Ennek felszámítására jogosultak:

1. Azon telepes kereskedők, kik a tüzfát általában vagon-tételben vásárolják (termelőtől, nagykereskedőtől) és

a) viszonteladónak (pincésnek, szatócsnak, stb.)

b) közvetlenül fogyasztóknak általában fuvar-tételben (detail) adják el, valamint a

2. a fogyasztók közvetlen kiszolgálására a városban termelők által fenntartott kereskedelmi eladási telepek (iparjogositvány).

Részletes árakat egyik következő számunkban közölünk.

Kiskereskedői árak

Ennek felszámítására csak azok a kiskereskedők jogosultak, akik tüzfában lebonyolított forgalmuk legnagyobb részét nem vagon-tételben, hanem más (telepes) kereskedőtől fuvar-tételben vásárolják (pincés, kisebb telepes, udvaros, szatócs stb.)

Részletes árak a mellékelt kimutatásban.

Kiskereskedői faárak.**Aprított tűzifa**

	21 kg. és 200 kg. között 100 kg.-kint		20 kg. vagy kevesebb 100 kg.-kint	
	telepen	házhhoz száll	telepen	házhhoz száll.
Bükk és gyertyán:				
hasáb:	5.75	5.95	5.95	5.95
dorong:	5.60	5.80	5.80	5.80
vékony:	5.35	5.55	5.55	5.55
hasított:	5.75	5.95	5.95	5.95
Cser:				
hasáb:	5.55	5.75	5.75	5.75
dorong:	5.40	5.60	5.60	5.60
vékony:	5.15	5.35	5.35	5.35
hasított:	5.55	5.75	5.75	5.75
Tölgy és Körös:				
hasáb:	5.55	5.75	5.75	5.75
dorong:	5.40	5.60	5.60	5.60
vékony:	5.15	5.35	5.35	5.35
hasított:	5.55	5.75	5.75	5.75
hántolt fa	5.75	5.95	5.95	5.95

Hitelre történő eladásnál a bármely címen felszámítható összeg a havi 1 százalékot meg nem haladhatja, azonban az ellenszolgáltatással aanyban kell állnia.

Az áru átvétele napjától számított 14 napon belül történő fizetés készpénz eladásnak számít.

Fenti összes árak I. oszt. tüzfára vonatkoznak.

II. oszt. tüzifa ára az I. osztályúnál vagononként 15.— pengővel al-

acsonyabb.

A friss fa (a kitermeléstől számított 6 hónapon belül szállított) ára 1941 okt. 1-e után az I. osztályúnál vagononként 40 pengővel alacsonyabb.

II. osztályú friss fánál ezek vagononkénti árához képest számítandó a belőlük nyert többi tüzfaféleség ára is.

Nagyvárad, 1941 szeptember hó 1. Dr. Varga László tanácsnok

GAZDASÁGI ÉLET**Még mindig elintézetlen az erdélyi városok biztosítási ügye**

Ismeretes, hogy a vidéki városok szövetségük útján egységesen eszközlik vagyontárgyaik biztosítását. Ennek a biztosítási egyezménynek a hatályát annakidején kiterjesztették a visszacsatolt felvidéki városokra is, azonban a hazatért keletmagyarországi és erdélyi városokra való kiterjesztés mindezekig késik. A Magyar Városok Országos Szövetsége ez ügyben hosszadalmas tanácskozásokat folytatott egyrészt a biztosító vállalatokkal, másrészt a pénzügyminiszteriummal, de a helyzet sajátos alakulása miatt az ügy eddig érdemleges elintéztést nem nyert. Az erdélyi városok vagyontárgyaikat ugyanis a román uralom alatt a bukaresti belügyminiszterium biztosítási osztályánál biztosították és az ügyek

innen való átvétele nem olyan egyszerű feladat. A Városok Szövetsége legutóbb azt javasolta, hogy a román belügyminiszterium biztosítási irodájának a visszatért magyar városokra eső kötvényállománya az Első Magyar Általános Biztosító és a Gazdák Biztosító Intézete között osztassék fel és ennek kapcsán a magyar városok biztosítási egyezményének hatályát az erdélyi városokra is érvényesítsék. A pénzügyminiszterium azonban ezt a javaslatot nem fogadta el. A tárgyalások ennek ellenére tovább folynak és a Városok Szövetsége igyekszik azokat oly módon befejezni, hogy az anyaországbeli magyar városok biztosítási kedvezményei mielőbb az erdélyi városokra is alkalmazhatók legyenek. (Magy. Tud.)

Megállapították Nagyváradon a faárakat

Nagyvárad thj. város polgármestere a következő hirdményt adta ki: A tüzifa legmagasabb nagyvárad-i leadóállomási árát, újabb rendelkezésig, 10.000 kg.-kint 15.— pengővel alacsonyabb összegben állapítom meg mint az 108.900/1941 Á. K. sz. rendelet I. sz. mellékletében Budapest és környéke területére augusztus hóra szóló érvénnyel kiténtve van. (vagyis: a bükk és gyertyán hasáb I. o. 370.— P., cser, tölgy, körös I. o. hasáb 350.— P. stb.). Ehhez képest számítandó említett rendeletben foglaltaknak megfelelőleg a különböző tüzifa-féleségek eladási ára.

Ezen árak túllépése szigorú büntetést és esetleg iparmegvonást von maga után.

A városunkat szélesebb körökben inkább érdeklő rendelkezések a következők:

Termelői árak

részletezése olvasóinkat különösen nem érdekli.

Nagykereskedelmi árak vagon tételben történő eladásánál

1. aprítatlan tüzfának vagon-tételben történő továbbadása esetén a tüzfanyagkereskedő fenti termelői

SPORT

Hogyan látogathatják a Nagyvárad Atlétikai Club labdarugó mérkőzéseit azok, akik az egyesület tagjai sorába lépnek?

Legutóbbi számunkban beszámoltunk arról a nagyarányú szervezési munkáról, amelyet a Nagyvárad Atlétikai Club vezetősége indított és amelynek célja: biztos és széles alapokra helyezni az egyesületet, s további fejlődési lehetőséget biztosítani az összes sportágak számára, hogy Nagyvárad városát méltóan képviselje a sok sikerre visszatérhet, nagymultú váradai egyesület.

A Nagyvárad AC újjászervezésével és tagtoborzásával kapcsolatban a következő felhívást juttatta el szerkesztőségünkhez:

— A mai nappal tagtoborzást hirdetünk és indítunk. — Mint előző felhívásunkban is közöltük: szeretettel hívunk és várunk tagjaink sorába minden igaz nagyváradai sportembert. Kérjük, hogy jöjjenek hozzánk, vegyenek részt a mi munkánkban és támogassák a Nagyvárad AC-ot a mind nagyobb feladatok megoldásában. Ez nemcsak a Nagyvárad AC-nak, hanem Nagyvárad városának is érdeke. Be kell bizonyítanunk a sportban is, hogy ez a város ismeri kötelességét s multjához méltóan ki akarja és ki tudja venni részét nagy nemzeti céljaink szolgálatából.

A Nagyvárad AC tagtoborzásával szervesen be akarjuk kapcsolni Nagyvárad sporttársadalmát a NAC munkájába. E mellett olyan kedvezményt biztosítunk a mérkőzések látogatásával kapcsolatban, amely lehetővé teszi a legszegényebb sportkedvelő embereknek a bajnoki mérkőzések állandó látogatását.

Régi és új tagjainknak egyaránt háromféle kedvezményt biztosítunk.

1. Azok a tagok, akik az 1941-42. bajnoki évben a Nagyváradon lejátszásra kerülő bajnoki mérkőzéseket ülőhelyről óhajtják végignézni, havonta 4 pengő tagsági díjat kell fizessenek.

2. Azok a tagok, akik az 1941-42. bajnoki évben a Nagyváradon lejátszásra kerülő bajnoki mérkőzéseket Korzó ülőhelyről óhajtják végignézni, havonta 3 pengő tagsági díjat kell fizessenek.

3. Azok a tagjaink, akik az 1941-42. bajnoki évben a Nagyváradon lejátszásra kerülő bajnoki mérkőzéseket állóhelyről óhajtják végignézni, havonta 2 pengő tagsági díjat kell fizessenek.

Régi és új tagjainknak egyaránt új tagsági igazolványt állítunk ki. A tagsági igazolványokat havonként bélyeg beragasztásával érvényesítjük arra a

hónapra, a tagsági díj befizetése ellenében. Az érvényesített tagsági igazolványok tehát a Nagyvárad AC 1941-42. bajnoki évben sorra kerülő bajnoki mérkőzéseire és a NAC által rendezett összes sportversenyekere teljesen díj-

A forduló legjobb mérkőzése lesz a Gamma-NAC találkozó

Nagyvárad. Saját tud. Vasárnap délután fél öt órakor kezdődik a nagy mérkőzés az erzsébetligeti pályán. A nagyváradai együttes az egész héten át tartó rossz idő ellenére is a szokott három edzéssel készült a Gamma ellen. Szükség is volt erre, mert a megfiatalított Gamma az NB egyik legerősebb együttesének ígérkezik. A szolnoki mérkőzésen senki sem sérült meg, hétközben ugyan bűlést szerzett a NAC néhány játékosára azonban már mindenki egészséges, így nincs ok a jól szerepelt csapat megbolygatására.

A NAC pénteken délután erőnléti edzést tartott, utána fürdőben voltak a játékosok, ahol gyúrást kaptak, este pedig játékosértekezlet volt, amelyen Jeney elnök is beszélt a csapat tagjaihoz. A hangulat mindenestre

mentes belépésre jogosítanak és pedig a zöldszínű igazolványok az ülőhelyre, a fehér színű a korzó ülőre és a piros színű igazolványok az állóhelyre.

A tagsággal járó kötelezettség egy naptári évre áll fenn.

A fényképes tagsági igazolvány tulajdonosai ezenkívül minden válogatott barátságos mérkőzéseket is díjmentesen látogathatják.

Aki csak tagsági igazolványát váltja ki, az a NAC által rendezett sportversenyeken kedvezményben részesül. Szébb jövőt!

A NAC elnöksége.

szakodó. A valószínű összeállítás a következő lesz: Solymosi, Mounár, Domján, — Szurgyi Juhász, Demenyi, — Kovács II. Kovács I. Sárvári, Bodola Haláti.

A NAC ellen készülő Gamma csütörtökön kétkapus edzést tartott. Az ellenfél a Magyar Pamut csapata volt, az az egyesület, amelyiknél Tóth Matyi is végezte edzéseit, mielőtt Nagyváradra érkezett. A játékosok könnyelműen vették a mérkőzést és vereséget szenvedtek.

Az összeállítás valószínűleg megváltozik, miután a szövetség megváltoztatta a Konya ügyben hozott egyesbírói ítéletét. Konyát két hétre eltiltotta, az eltiltást azonban kitöltöttnek vette. A kitűnő játékos vasárnap már elfoglalhatja helyét a Gamma csapatában.

HOTEL SZABÓ

BUDAPEST, IV. EGYETEM-UTCA 7.

Hotel Szabó a belváros középpontjában fekszik. Szép, tiszta, világos szobák, minden modern kényelemmel. (Központi fűtés, hideg-meleg folyóvíz, telefon, stb.) Polgári szálló — Polgári arak!

Budapesten játszik vasárnap a Törekvés

Nagyvárad. Saját tud. A nagyváradai Törekvés vasárnap Budapesten, a Goldberger SE ellen játszik bajnoki mérkőzést. A piros-fekete együttes nagyon készült erre a mérkőzésre, mert eddig már két veresége van s bár jó erőkből áll az együttes, eddig még nem sikerült nekik tisztességes eredményt elérniük.

Vasárnap ugyanis idegenben játszanak a Goldberger SE is tekintélyes játékerőt képvisel, mi mégis

szertennék bízni a Törekvésben. Talán nem csalódunk.

Budapestre előreláthatólag a következő együttes utazik: Nyisztor — Kovács, Rocska — Nagy, Csont, Terbesi — Tóth, Góznér, Moskó, Pap, Balk, Tartalék Smilovics. A csapat szombaton éjjel utazik a fővárosba.

Borzalmas szerencsétlenséget idézett elő a régi vízműtelep mellett a hegycsuszamlás

Öt ház omlott össze a délelőtti hegycsuszamlás következtében

Nagyvárad. Saját tud. Az utóbbi időben történt abnormális időjárás következtében szombaton délelőtt a régi vízműtelep környékén a Kálvária hegy háttámaszát az u. n. Apácák szőlője alatt lévő hegy mecsuszott és másfél kilométer szélességben aláomlott. A hegyomlás következtében öt ház összedőlt és több ház a mozgó hegyen minden pillanatban összeomlással fenye-

get. A hegy becsuszott a Körösbe és déli 2 órakor még mozgásban van. Kivonultak a tüzoltók és a műszaki katonai csapatok, akik igyekeznek az elemi csapást fékezni és az ingóságokat menteni.

Emberéletben nem esett kár. Lapunk legközelebbi száma részletes tudósítást közöl a szerencsétlenségről.

Frenczel Sándor

tükör és üvegsziszolda

Tábla-üveg nagy raktár
Olcsó ablaküvegezés

Képkerekezés
Nagyvárad, Szt. János utca 48.
Telefon: 19-13

Pamut-rejtegetésért elítéltek öt mezőkövesdi zsidóasszonyt

A Magyar Tudósítós jelentésként: A mezőkövesdi járás büntetőbírája, Laczkó László szolgabíró szigorú büntetéssel sújtotta azt az öt mezőkövesdi zsidóasszonyt, akik iparigazolvány nélkül matyó kézimunkák terjesztésével, készítésével foglalkoztak, a kézimunka készítéséhez szükséges pamutot pedig nagymennyiségben összevásárolták és rejtegették. Spitz Salamonné sz. Weisz Teréz, Schwartz Abrahamné sz. Stern Regina, Schwartz Istvánné sz. Jordán Ilona, özv. Péter Adolfné sz. Stern Gizella és Róth Károlyné sz. Edenburg Karola 10 naptól 20 napig terjedhető elzárásra átváltottatandó 100, 200, 300, 400 pengős pénzüntetéseket kaptak. Az öt terheltől lefoglalt 6000 pengő értékű pamut- és selyemfonal készletet a rendőrbíró elkobozta.

Készül az új állatorvosi törvényjavaslat

A Magyar Tudósítós jelentésként: Az érdekelt gazdasági köröket az utóbbi időben gyakran foglalkoztatja az állatorvos-hiány kérdése. Az ország egyes részein kevés az állatorvos, aki az állategészségügy helyzetét kedvezőtlenül befolyásolja. Az egyes gazdasági érdekképviselők felterjesztésének kapcsán hivatalos helyen rámutatnak arra, hogy a földművelésügyi miniszteriumban már előkészület alatt van és még az ősz folyamán a parlament elé kerül az állatorvosok érdekképviselői szervezetéről és a hatósági állatorvosokról szóló törvényjavaslat, amely országosan rendezési alapot terem a különböző állatorvosi kérdések megoldására.

GAZDAG

cirkusz Nagyváradon, a Piactéren

10 ig minden este fél 9 órai kezdettel

tartja nagy szeptemberi új fővárosi műsorát

Vasárnap, 7-én három előadás d. u. 4, 6 és este fél 9 órakor. Hétfőn, Kis Boldog asszony napján 2 előadás 4 és este fél 9-kor. A délutáni előadások mérsékelt helyárakkal és teljes esti műsorral.

RÁDIÓ

HÉTFŐ, SZEPTEMBER 8.

- 8.00 Szózat. Hanglemezek.
- 8.45 Hírek.
- 10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a belvárosi Főplébánia templomból. A szentbeszédet mise közben dr. Szunyogh Xavér Ferenc bencés tanár mondja.
- 11.15 Görög katolikus egyházi ének és szentbeszéd. A szentbeszédet Demkó Sándor tb. esperes mondja.
- 12.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
- 12.30 Rádiózenekar.
- 13.05 A haditudósító alakulat munkája. Vitéz Csikós Jenő alezredes előadása.
- 13.45 Hírek.
- 14.00 Hanglemezek.
- 15.00 Pulyka Bálint esete a harcával. Baló Elemér előadása.
- 15.30 Csepreghy Gyula tilinkózik, kíséri Pertis Jenő cigányzenekara.
- 16.15 Visszatért a finn Erdély. Barabás Endre előadása.
- 16.35 A Magyar Vöröskereszt Egyetel VIII. kerületi tanoncotthonának énekkara.
- 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 17.20 Melles Béla zenekar.
- 18.05 Magyar költők szépprózája. — Németh László előadása.
- 18.30 Lengyel Gabriella hegedül, zongorakísérettel.
- 19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
- 19.20 Kiss Ferenc jazz-hármasa.
- 19.35 Szétnegy a függöny. Hangképek az új színi évad indulásáról. A közvetítést Gecsó Sándorné és Legényei József dr. vezeti.
- 20.10 Az Operaház zenekara.
- 20.50 Sport- és löversenyeredmények.
- 21.40 Hírek.
- 22.10 Hangképek a cirkusz őszi műsorából. Közvetítés a Fényes cirkusból. Beszél Budinszky Sándor. Hangfelvétel.
- 22.30 Bura Sándor cigányzenekara.
- 23.30 Táncclemezek.
- 24.00 Hírek.

KEDD, SZEPTEMBER 9.

- 6.40 Ébresztő. Torna.
- 7.00 Hírek, Közlemények, Étrend és Hanglemezek.
- 10.00 Hírek.
- 10.20 Történetek az állatvilágból: Villogószemű. Nyáry Andor elbeszélése. Felolvasás.
- 10.45 Divattudósítás. Felolvasás.
- 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
- 12.00 Himnusz.
- 12.10 Országos Postászenekar
- 12.40 Hírek.
- 13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
- 13.30 Horváth Elemér cigányzenekara.
- 14.30 Hírek.
- 14.45 Műsorismertetés.
- 15.00 Arfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 15.20 Votisky Emmi zongorázik.
- 15.40 Mit főzünk? Háziasszonyok beszélgetnek.
- 15.55 Szormay Reginald énekel.
- 16.15 Gyermekdelután.
- 16.45 Időjelzés, hírek.
- 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 17.15 Fiume és Magyarország. Irta Futó Mihály dr. Felolvasás.
- 17.45 Ilmiczky László tánczenekara.
- 18.10 Látogatás az ifjuság vezetőképző táboraiban. Közvetítés a Hárshegyi Cserkészparkból. A közvetítést Budinszky Sándor vezeti. — Hangfelvétel.
- 18.30 Hanglemezek.
- 19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
- 19.20 Mosolygó magyar írás. Cseregydi Bandi Párizsban, 1910-ben. Kosztolányi Dezső elbeszélése. Felolvasás.
- 19.50 Rádiózenekar.
- 21.00 Pannónia költői. Versek a Dumántulról. Felolvasás.
- 21.40 Hírek.
- 22.10 Hanglemezek.
- 23.00 Hírek német, olasz, angol, francia nyelven.
- 23.25 Mursi Elek cigányzenekara.
- 24.00 Hírek.

SZERDA, SZEPTEMBER 10.

- 6.40 Ébresztő. Torna.
- 7.00 Hírek, Közlemények, Étrend és Hanglemezek.

- 10.00 Hírek.
- 10.20 Az őszi a költészetben. Szentgyörgyi Elvira előadása.
- 10.45 Régi pesti alakok: 1. A gyümölcsös kofa; 2. A boltőr. Irta Morlin Adorján. Felolvasás.
- 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
- 12.00 Himnusz.
- 12.10 A 15. honvédgyalozred zenekara
- 12.40 Hírek.
- 13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
- 13.30 Buttola Ede tánczenekara.
- 14.30 Hírek.
- 14.45 Műsorismertetés.
- 15.00 Arfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 15.20 Hanglemezek.
- 16.10 Asszonyok tanácsadója. Arányi Mária előadása.
- 16.45 Időjelzés, hírek
- 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 17.15 Koncert tangóharmonika-zenekar
- 17.40 A Zrínyiek földjének vértanúja. B. Kiss Elemér előadása.
- 18.10 Lucienne Boyer és Jean Sablon lemezei.
- 18.30 Kalákázó székelyek szövetkezete. Közvetítés Kibédéről. Beszél Dövényi Nagy Lajos. Hangfelvétel.
- 19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
- 19.20 A róma dalai. Ráday László magyar nótákat énekel, kíséri Sára Elemér cigányzenekara.
- 20.00 A Földközi-tenger kalózai. Soós László előadása.
- 20.25 Pázmán György Szendy-műveket zongorázik.
- 20.50 Déryné Kolozsváron. Szemere Klára előadás.
- 21.40 Hírek.
- 22.10 Rádiózenekar.
- 23.00 Hírek német, olasz, angol, francia nyelven.
- 23.25 Vidák József cigányzenekara.
- 24.00 Hírek.

CSÜTÖRTÖK, SZEPTEMBER 11.

- 6.40 Ébresztő. Torna.
- 7.00 Hírek, Közlemények, Étrend és Hanglemezek.
- 10.00 Hírek.
- 10.20 Somlay Károly elbeszéléseiből. Felolvasás.
- 10.45 Külföldi híradó. Felolvasás.
- 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
- 12.00 Himnusz.
- 12.10 Weidinger Ede szalonzenekara.
- 12.49 Hírek.
- 13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
- 13.30 A József nádor 2. honvédgyalozred zenekara.
- 14.39 Hírek.
- 14.45 Műsorismertetés.
- 15.00 Arfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 15.20 Rác Béla cigányzenekara.
- 16.15 Ruszin hallgatónknak.
- 16.45 Időjelzés, hírek.
- 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 17.15 Rádiózenekar.
- 17.35 Építészeti kulturánk emelése. — Irta Gotthard Zsigmond ipartügyi miniszteri osztálytanácsos. Felolvasás.
- 18.10 Vítam et sanguinem. Vitéz Berkó István ny. ezredes előadása.
- 18.35 A Magyarországi Munkásdaloglet Szövetsége képviselőtáborában a Budapesti Haladás Dalkör vegyeskara.
- 19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
- 19.20 Tull Illi gondolkázik.
- 19.40 Liszt Ferenc életrajzírója Emlékezés Guy de Pourtalesre. Irta Gyergyay Albert dr. Felolvasás.
- 20.00 Vécsey Ernő jazz-zongoraszámai.
- 20.20 A betyár kerdője. Népszínmű 4 felvonásban.
- 21.40 Hírek.
- 22.10 A Mária Terézia 1. honvédgyalozred zenekara.
- 23.00 Hírek német, olasz, angol, francia nyelven.
- 24.00 Hírek.

PÉNTEK, SZEPTEMBER 12.

- 6.40 Ébresztő. Torna.
- 7.00 Hírek, Közlemények, Étrend és Hanglemezek.
- 10.00 Hírek.
- 10.20 Napoleon nővérei. Irta Sárváry Dezső. Felolvasás.
- 10.45 Üzlethelyiségek egészségügye. — Pályi Márton dr. előadása.
- 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
- 12.00 Himnusz.
- 12.10 Szórakoztató zene. Hangfelvétel
- 12.40 Hírek.
- 13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
- 13.30 Chappy-tánczenekar.

- 14.30 Hírek.
- 14.45 Műsorismertetés.
- 15.00 Arfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 15.20 Thomán Mária hegedül.
- 15.40 Mit főzünk? Háziasszonyok beszélgetnek.
- 15.35 Szepesi Stowasser Irén énekel.
- 16.15 Erdély elsőgyeteme. Bisztray Gyula dr. előadása.
- 16.45 Időjelzés, hírek.
- 17.15 Csorba Dezső cigányzenekara.
- 17.30 Az 1941. évi bécsi őszi Vásár érdekességei. Felolvasás.
- 18.00 Agyukkal repülök elien. Irta vitéz Takácsy Nagy József alezredes. Felolvasás.
- 18.30 Sportközlemények.
- 18.40 Rádiózenekar.
- 19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
- 19.45 Lélektől lélelig. Simonffy Margit előadástje.
- 20.10 Az Operaház zenekara
- 20.50 Külföldi negyedóra.
- 21.40 Hírek.
- 22.10 Hangképek a magyar-horvát teniszmérkőzéséről. Beszél Pluhár

Sokan kérdezik, hogyan jutott a fizikális gondolatára? — a nők iránti szolidaritás, a szenvedővel való együttérzés, másrészt a segíteni akarás, hogy szépek lehessenek, a női hajónál nagyszerűen segít egészségi fűzőm, ami csinosít is, de minden kényes igényt kielégítenek princess és formafűzőim, melltartóim. Egészség és szépség, mindkető nagy lény manapság. Egészségét javítsa. szépségét előmozdítja, ha ROVÁTS SÁNDORNÉ specialistánál, Nilgesz-telep csendel orvosai vagy divatfűzőt.

István. Közvetítés a Margitszigeti diszpályáról.

- 22.30 Gáspár Lajos cigányzenekara.
- 23.00 Hírek német, olasz, angol, francia
- 23.25 Táncclemezek.
- 24.00 Hírek.

APROHÍRDETÉSEK

Lakás

Keresek vagy elcserezném Rulikovszky-ut. laktanyák közelében levő kétszoba, fürdőszoba, magános lakásomat városhoz vagy vasúthoz közelebbi hasonlóval vagy egyszoba hallossal. Bérházban is. Feszthy Árpád-utca 59. 332

Kiadó Bunyitay ligetben egy üzletház 3 szobás lakással november 1-re. Erdeklődni Pallner, Szaniszló-u. 50. 329

Kiadó egy-két nagyon elegánsan berendezett külön bejárattal utcai butorozott szoba, fürdőszoba, telefon és esetleg konyhaszolgáltatással. Cím: Dűdek-utca 10. II. emelet 4. (Teleki-utca sark.) Telefon 18-20.

Oktober 1-re keresek 3-4 szobás lakást villamos megállóhoz közel. Cím a kiadóban. 311

Kiadó azonnal 2 egymásba nyíló elegáns butorozott utcai szoba. Csenzeri-u. 2. 315

Adás-vétel

Ültözködni olcsón csak Molnár használt ruhák üzletéből lehet Bémer-tér 1. (udvarban). Magas árat fizetek használt ruhákért. 183

Aranyat, ezüstöt napi aron veszek. Tiszay óras és ékszerész. Nagyvárad, Rákóczi-ut 6.

Uj üzletek figyelmébe! Kis kézi National kassza olcsón eladó. Alapi-u. 1. ajtó 2. Reggel 9-d. u. 3-ig. 318

Mindennemű arany ékszer és ezüst tárgyak vásárlása és eladása. Mészáros-u. 4. szám, udvarban. — Schwartz ékszerész.

Briliánsért, régi ékszerért magas árat fizetek. Tarján ékszerész, Rákóczi-ut 8. (Széchenyivel szemben).

Aranyat, briliáns, ezüstöt magas aron veszek, órák, akszert javítok Gyenge István ékszerész. Rákóczi ut 19.

Aranyat, ezüstöt, ékszer magas aron veszek. Haslinger ékszerész Rákóczi ut 8. 545

Különféle

Mindennemű endüszést békebeli selymekkel kifogástalanul elkészítek. **JURICSKAY** Szent János-utca 41.

Bérbeadó Kálvária- és Kórház utca végződésével 5 hold szántó gyümölcsös, 3 szobás villa és gazdasági épülettel október 1-re. Cím a kiadóban 335

Krizsán Béla áll. eng. nyilv. jogu **gyorsíró-, gépiró- és nyelviskolája** Beöthy Ödön utca 11. Beírások: 3, 4, 5, 6, 7-én 9-12 és 3-6 óra között. **Államvizsga.** Díjtalan állás-közvetítés.

Óskeresztény uricsalád iskolás gyermekeket teljes ellátásra felvesz. Öv. Kovács Pálné, Szent János-utca 25. 321

Bérbeadó Száldobágy és Vasárhely határában cc. 25 kat. hold szántó, szőlő és gyümölcsös október 15-re. Cím a kiadóban. 336

Nyugdíjasok, figyelem! Szeretné tudni mi van a nyugdíjával? Szeretne valamit megtudni, vagy elintéztetni Budapestben? 48 órán belül már válaszol is szentléleki Pakott Dénes irodája, Mester-utca 41-a. Címét őrizze meg, mert szükségére lehet rá! 334

Gyorsírást, gépirást, legelőnyösebben Szabó Ferenc írásszaktanítónál tanulhat. Beöthy Ödön-u. 25. 301

Állást nyec

Kereskedői szellemmel bíró, keresztény nyugdíjas (vasutas) — jutalekos alapon — havi minimálisan 200 pengőt hozó gyári képviselőt kaphat. Válasz leveleket „Központ Budapest” jellegre a kiadóba kérek. 331

Perfekt magyar, német, gyors- és gépirón kerestetik. Gimnáziumi érettségivel rendelkezők előnyben részesülnek. Kézrel írott ajánlat. „Óskeresztény kiegészítő munkaerő” jellegre a kiadóba kérek. 310

Aljamunkásokat felvesz a Carmen cipőgyár. 337

Rikkancsokat fix fizetéssel felvesszünk Jentkezni a Néplap expedíciós osztályban

Állást kecs

Budapesti szabónő elsőrendű munkával készít kabátot, ruhát, házakhoz ajánlkozik. Pósa Lajos-u. 18. 330

Iparral rendelkező varrónő átvenne jól bevezetett női divatszalon, esetleg társulna. Cím megtudható Hlatky E. u. 21. I. em. ajtó 10. 339

2000 pengő kaucióval 45 éves ember éjjeliőri állást vagy ehhez hasonlót keres. Cím a kiadóban. 320

KIADÓTULAJDONOS:
szent László-nyomda R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: **Dr. Paál Árpád** Felelős kiadó: **Dr. Scheffler Ferenc**
szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgópén. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.